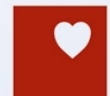

EKG kurz..aneb poselství mladým kardiologům...

prof MUDr Josef Kautzner, CSc, FESC
Institut klinické a experimentální medicíny, Praha

EKG je a bude základní vyšetřovací metodou v kardiologii

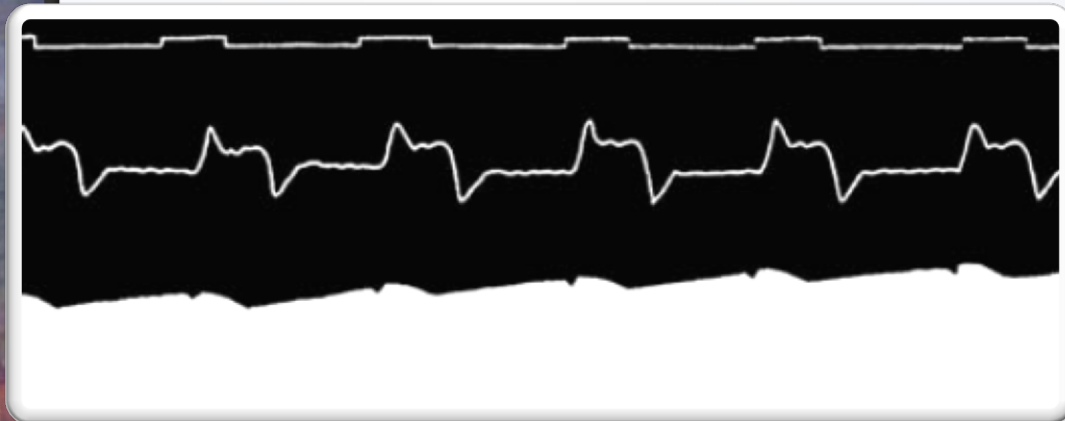

AD Waller- první EKG záznam - 1887

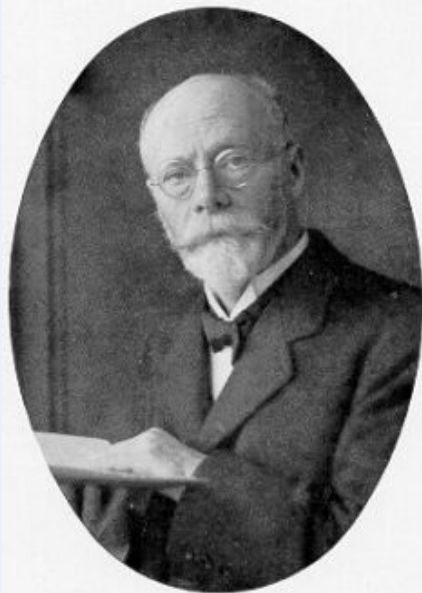
Jimmy

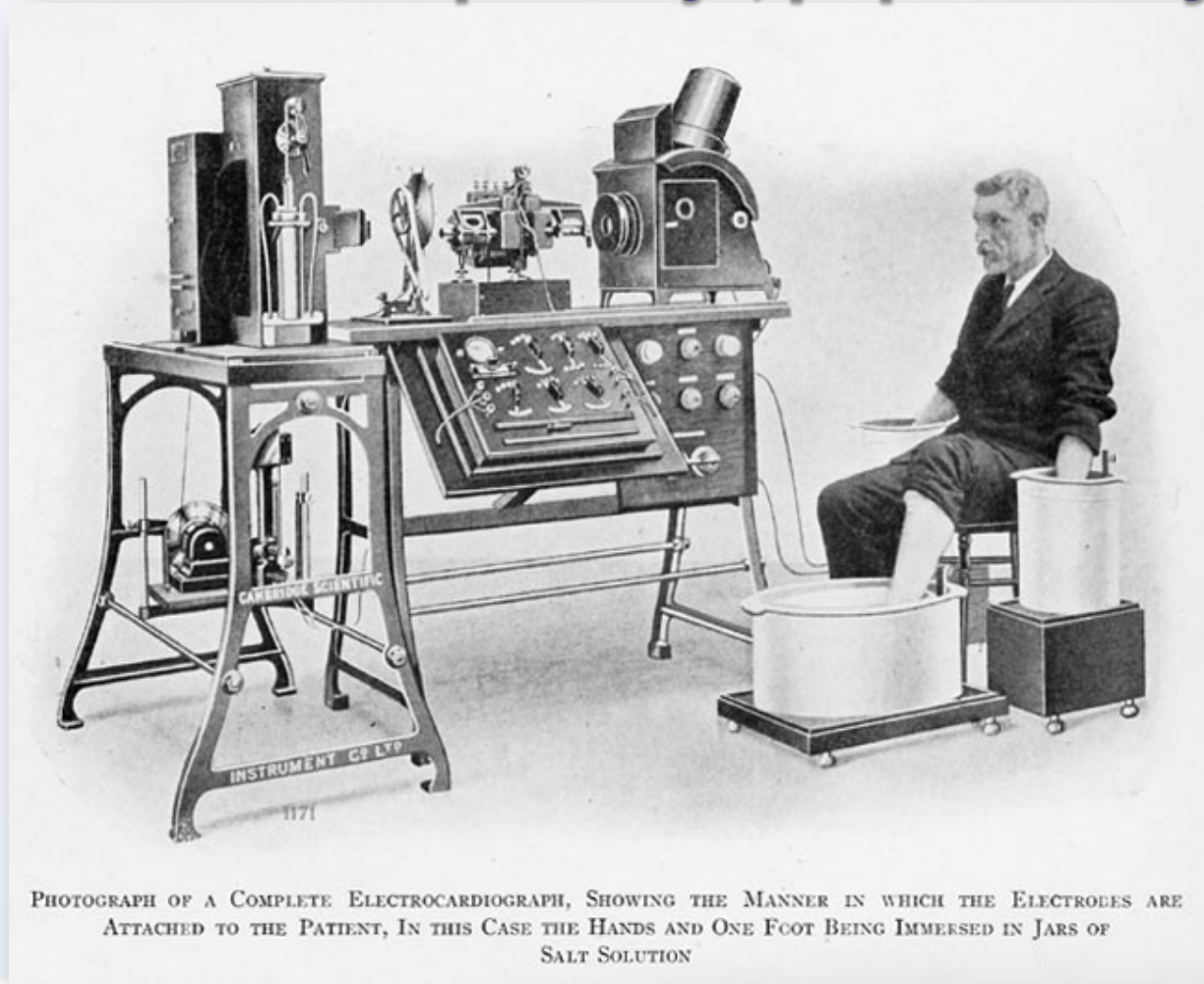
květen 1887 – první lidské EKG
(rtuťový kapilární elektrometr)

Kapilára se rtuťovým sloupcem
ponořená v ředěné kyselině sírové

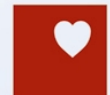
Willem Einthoven, 1895 – zdokonalení přístroje, popis křivky

Strunový galvanometr
a aritmetickou korekci
pomalých výchylek
EKG

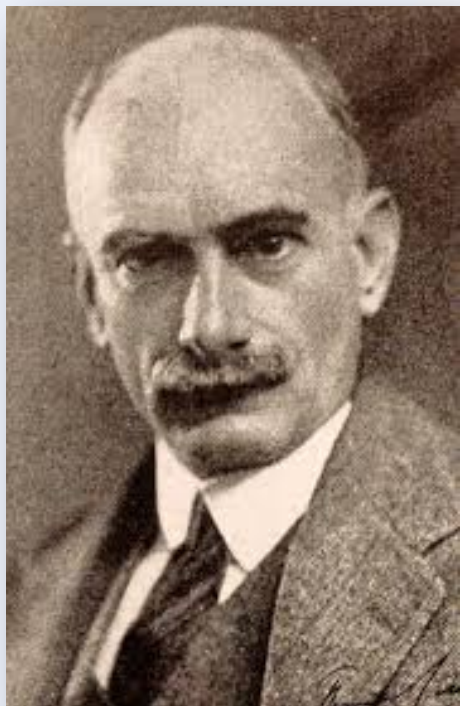

- **Why PQRST and not ABCDE?** The four deflections prior to the correction formula were labelled ABCD and the 5 derived deflections were labelled PQRST. The choice of P is a mathematical convention dating from Descartes (as used also by Du Bois-Reymond in his galvanometer's 'disturbance curve' 50 years previously) by using letters from the second half of the alphabet. N has other meanings in mathematics and O is used for the origin of the Cartesian coordinates. In fact Einthoven used O to mark timeline on ECG, P was the next letter..

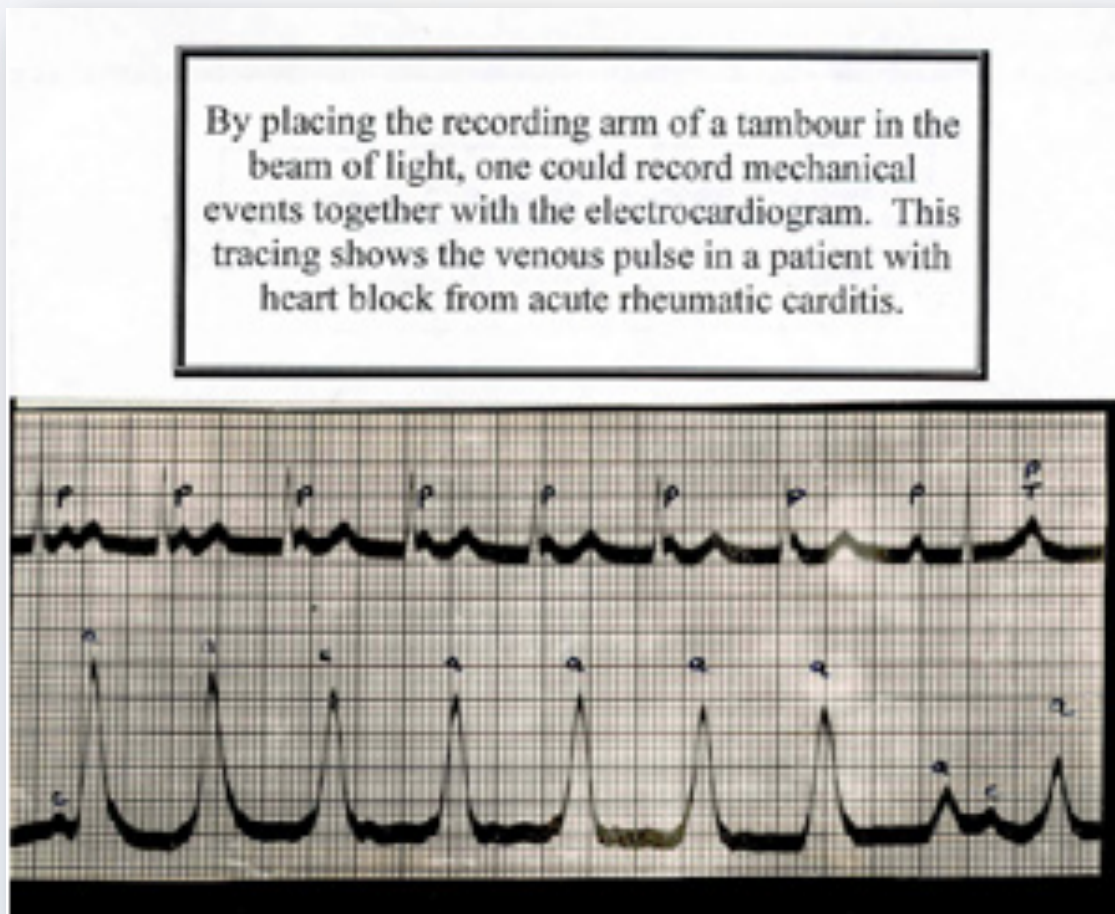

Sir Thomas Lewis 1908 – první klinické využití (AVB III)

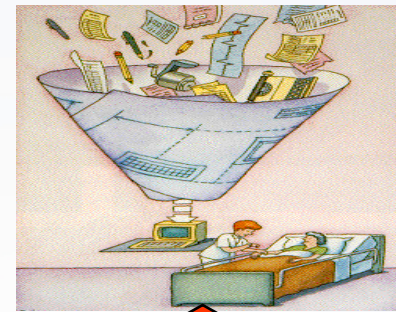
“Otec“ klinické srdeční
elektrofyzologie

Pro pacienta to velká zábava nebyla....

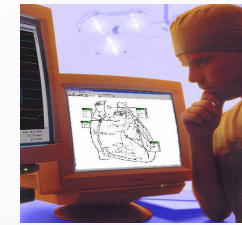
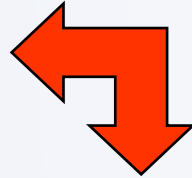
Klinický informační systém pro EKG aplikace (MUSE™)

NIS

Intranet

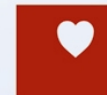

MUSE

Zobrazovací metody

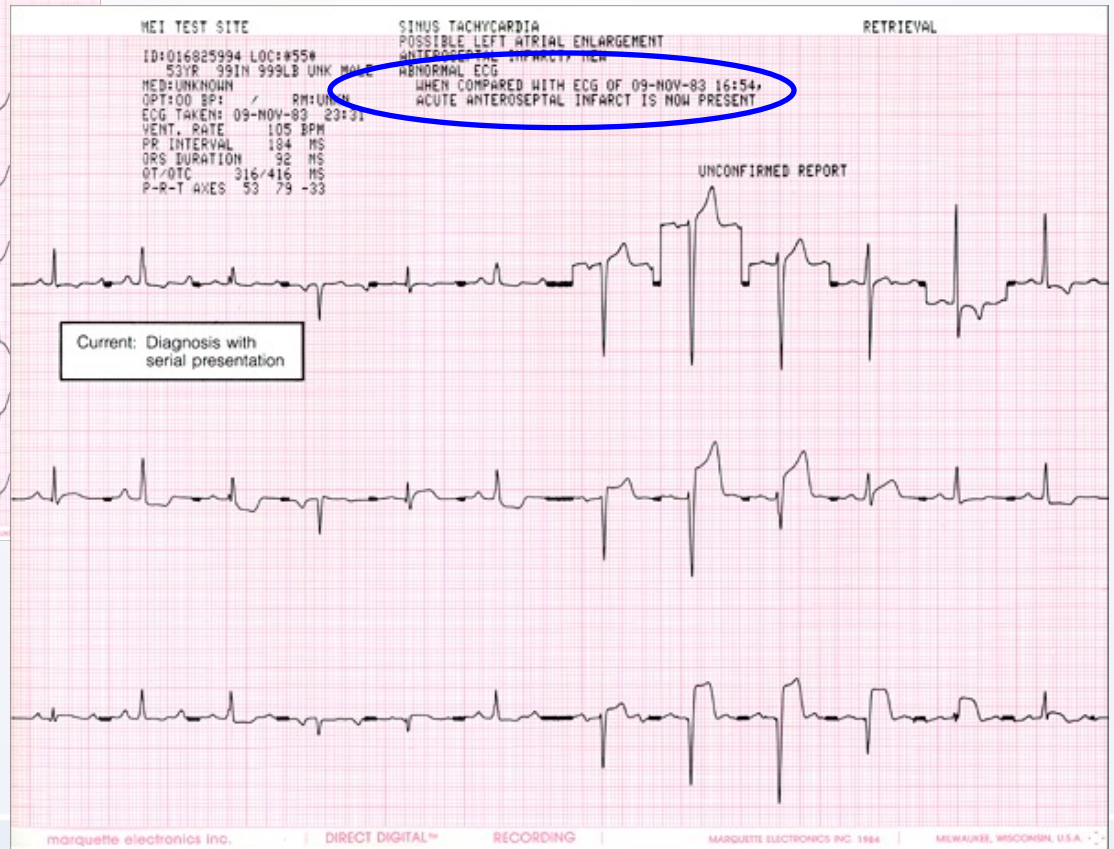
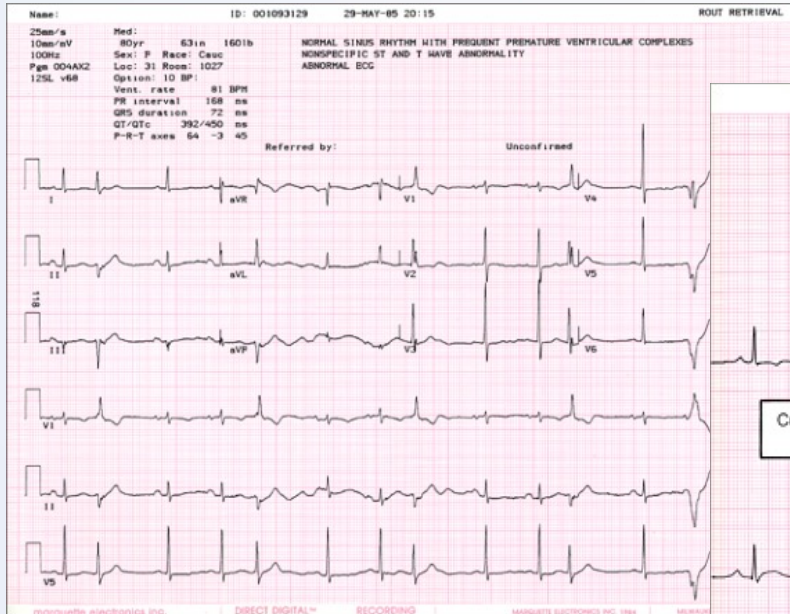

Pozn: MUSE – systém firmy GE Medical, Milwaukee, USA

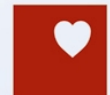

Sériové srovnání EKG křivek

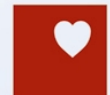

Osnova

- Nepodkročitelné minimum
- Akutní koronární syndromy s STE
- Nejčastější chyby při diagnostice komorových a síňových arytmií
- EKG obrazy spojené s vysokým rizikem náhlé srdeční smrti

Nepodkročitelné minimum

Jak vznikají výchyly EKG?

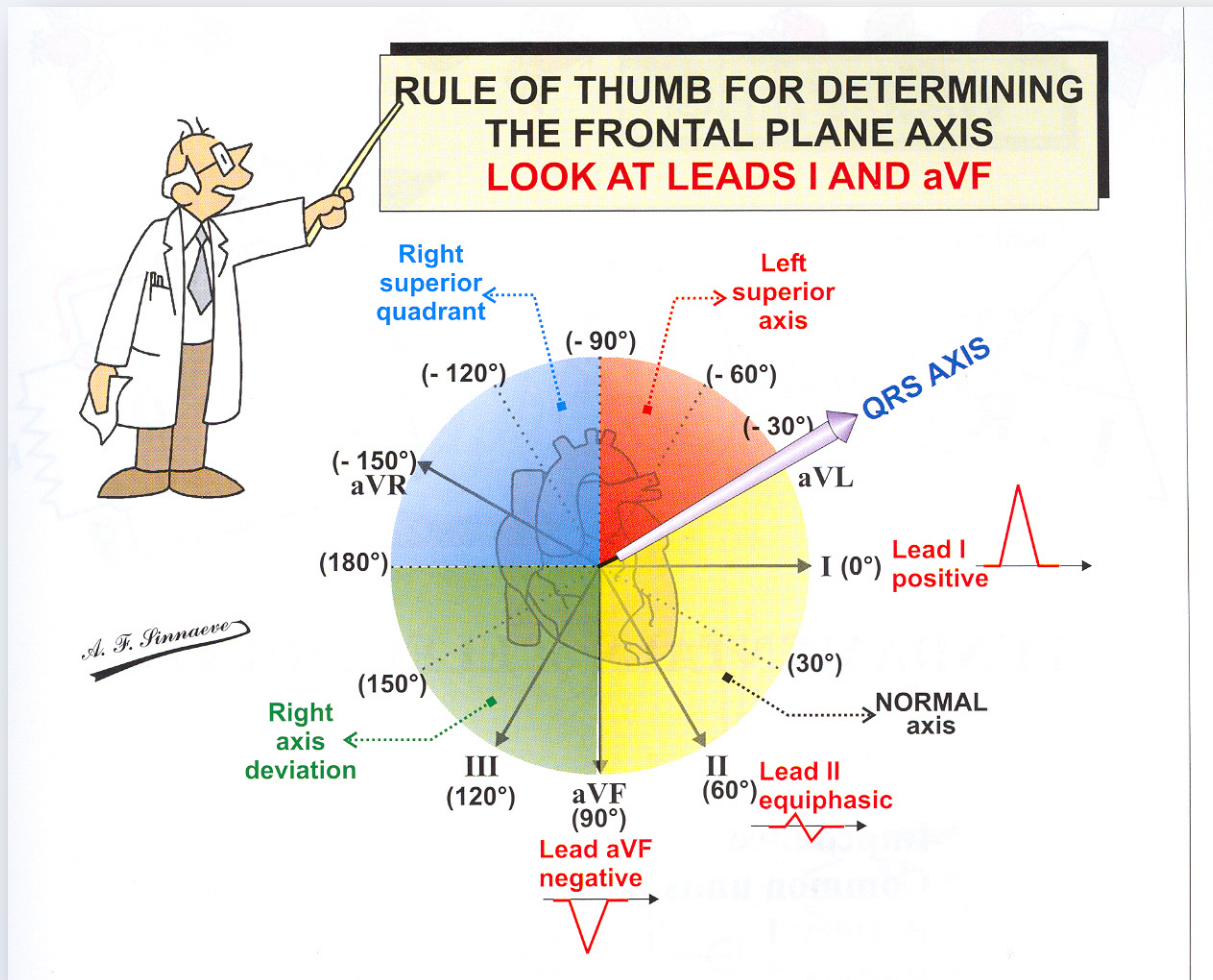
- Vlna P – elektrická aktivita síní
- Interval PQ (PR) – čas převodu ze síní přes AV uzel do počátku depolarizace komor
- Komplex QRS – obraz postupu elektrické aktivace myokardem komor
- Úsek ST – okamžik, kdy jsou všechny části komory depolarizovány
- Vlna T – projev repolarizace komor
- Vlna U – v některých svodech – projev repolarizace uvnitř svaloviny komorové stěny??

Proč 12 svodů??

- K získání 12 pohledů na elektrickou činnost srdce (srdce uvnitř rovnostranného trojúhelníku)
- Končetinové svody – lineární vodiče a jejich voltáž je stejná po celé délce končetin (R- PHK, L- LHK, F – LDK)- registrují aktivitu ve frontální rovině
- Hrudní svody – horizontální rovina – blízko k elektrickému poli

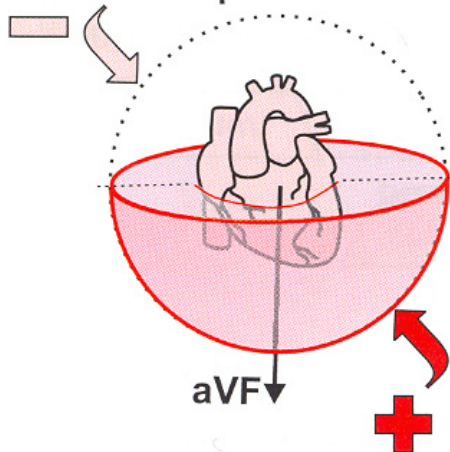
Elektrická osa srdeční

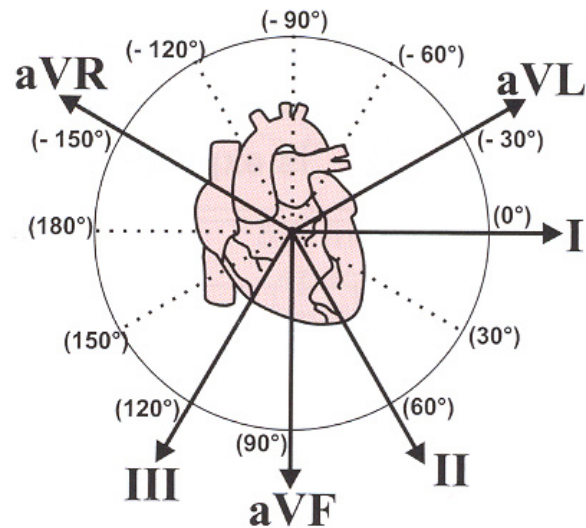

Elektrická osa srdeční

Lead aVF will be negative if the mean QRS vector is in this hemisphere

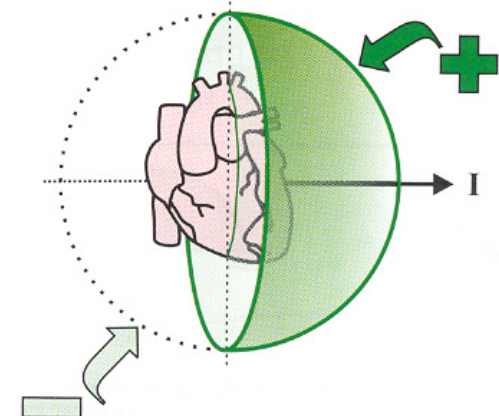

Lead aVF will be positive if the mean QRS vector is situated in this hemisphere

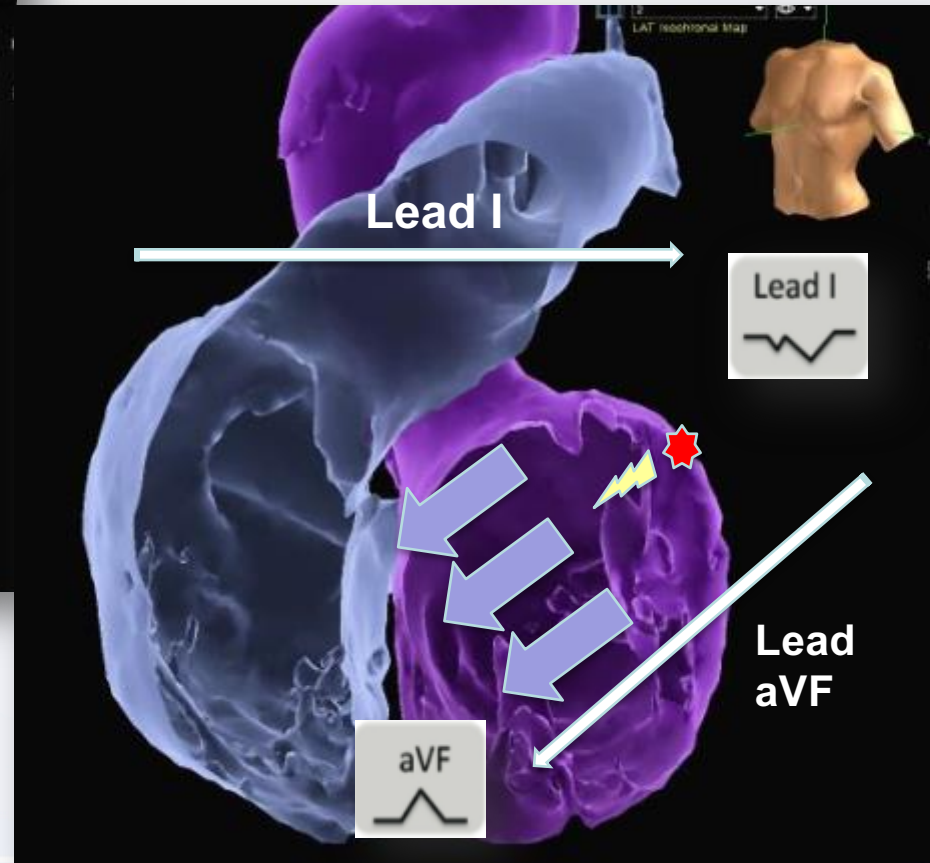
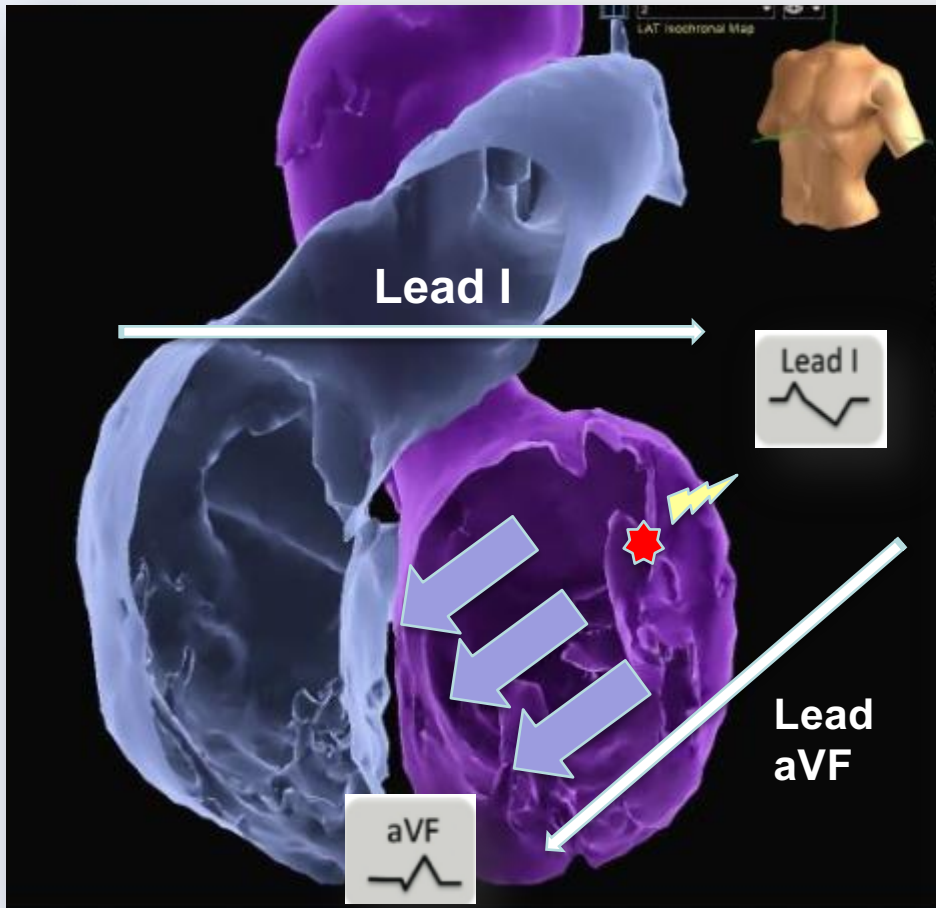
A. F. Sinnave

Lead I will be positive if the mean QRS vector is situated in this hemisphere

Lead I will be negative if the mean QRS vector is in this hemisphere

Základ morfológického rozdílu ve svodu I a aVF – epi vs endo

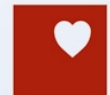

According to Valles E, et al. Circ A&E 2010;3:63-71

Hodnocení EKG

- Posouzení rytmu a frekvence (arytmie)
- Délka PQ a šíře QRS (blokády ramének)
- Sklon osy (hemiblokáda)
- Analýza QRS ve V1-2
- Popis úseku ST
- Přítomnost patologických kmitů Q
- Posouzení vln P
- Znamky hypertrofie komor
- Jiné patologie (prodloužený QT, atd)

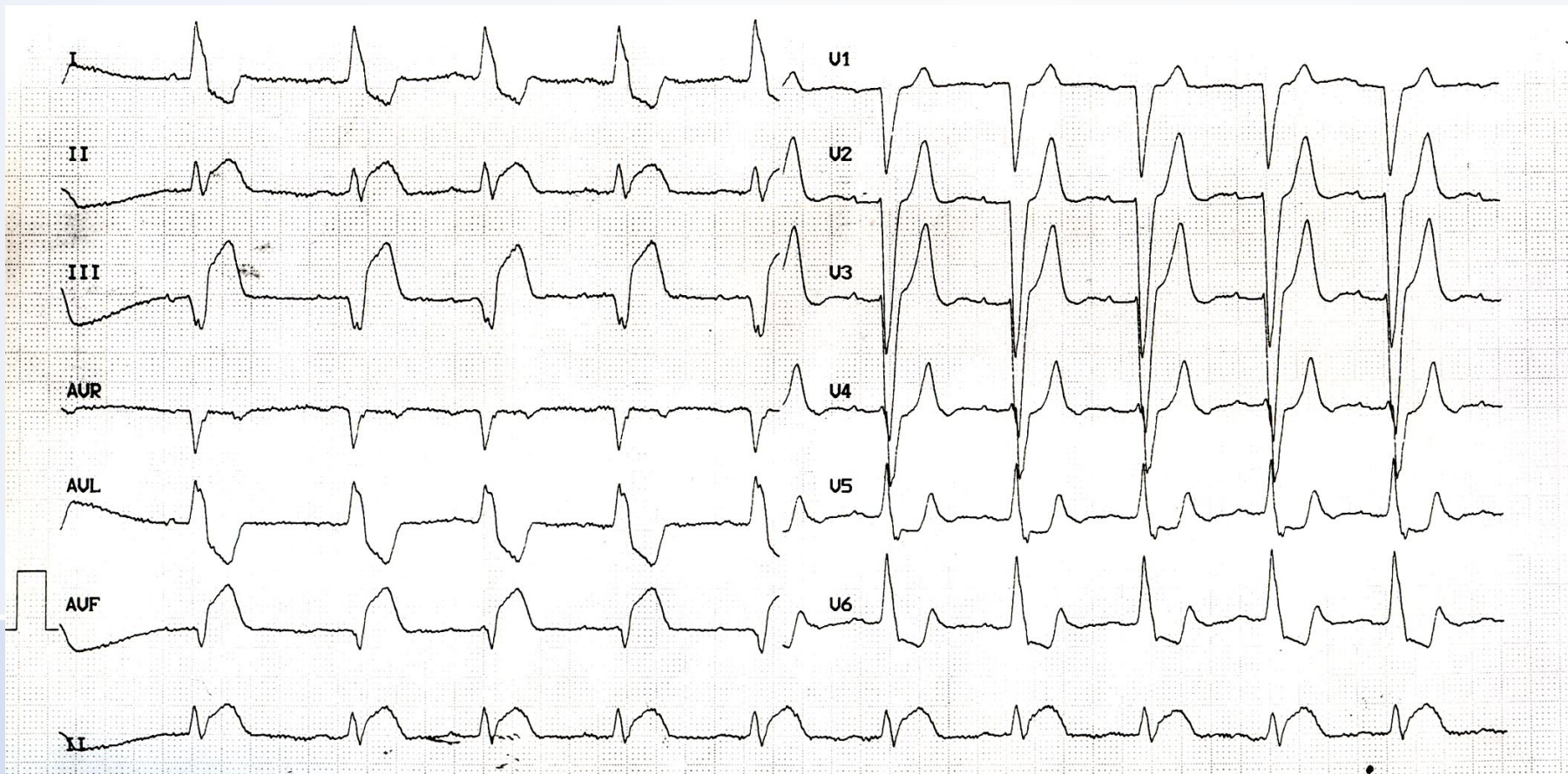
Akutní koronární syndromy s STE

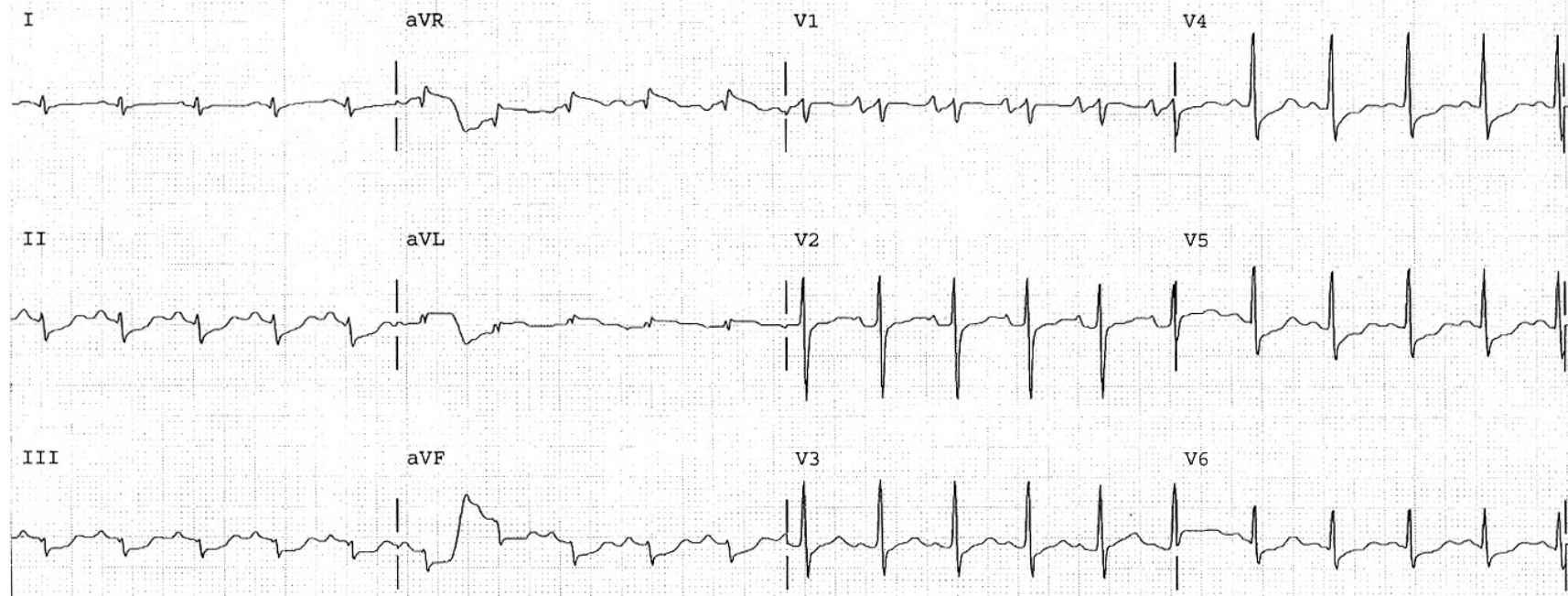
EKG v diagnostice akutních koronárních syndromů

- Ekg má stále nezastupitelnou úlohu u AKS s elevacemi ST
- Obraz elevací úseku ST je specifickým příznakem akutního uzávěru věnčité tepny a je indikací k provedení urgentní koronarografie a intervence

EKG v diagnostice akutních koronárních syndromů

- U pacientů s krátkou anamnézou obtíží a AIM mohou být laboratorní markery myokardiální nekrozy ještě negativní

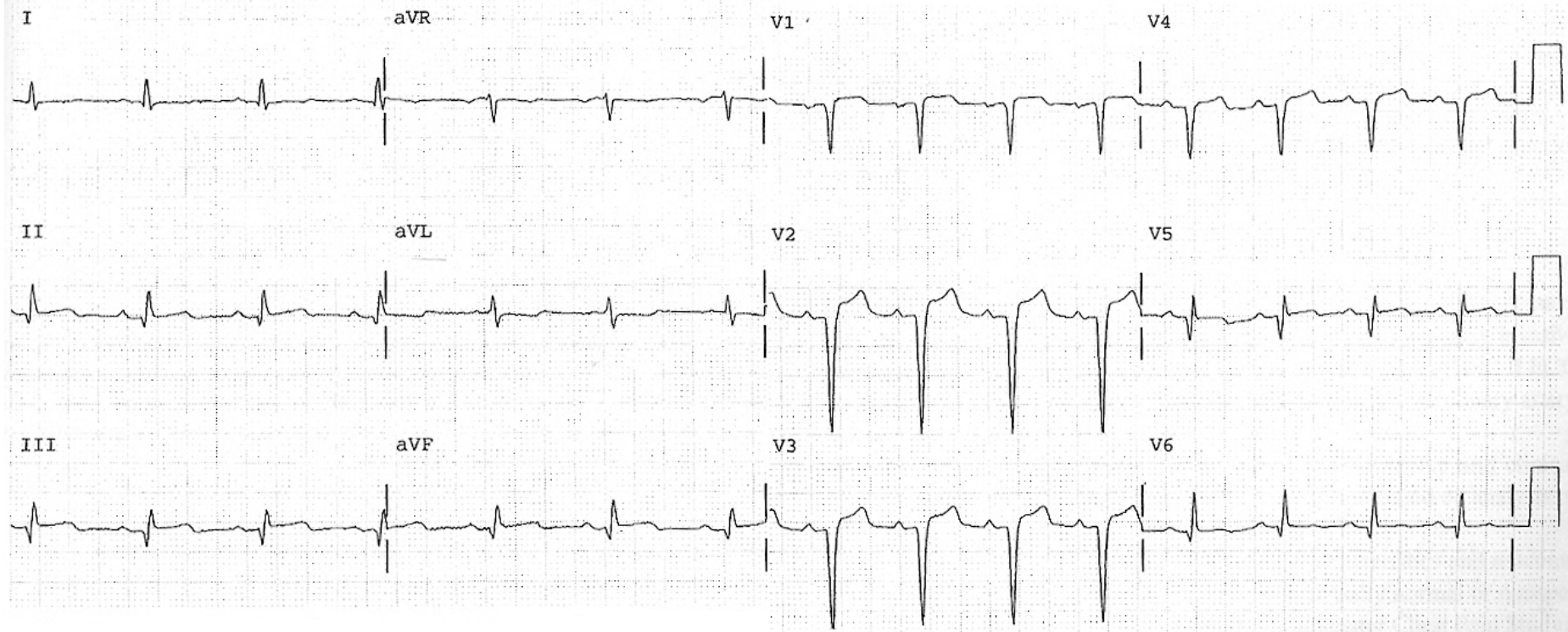

Úskalí EKG v diagnostice AKS

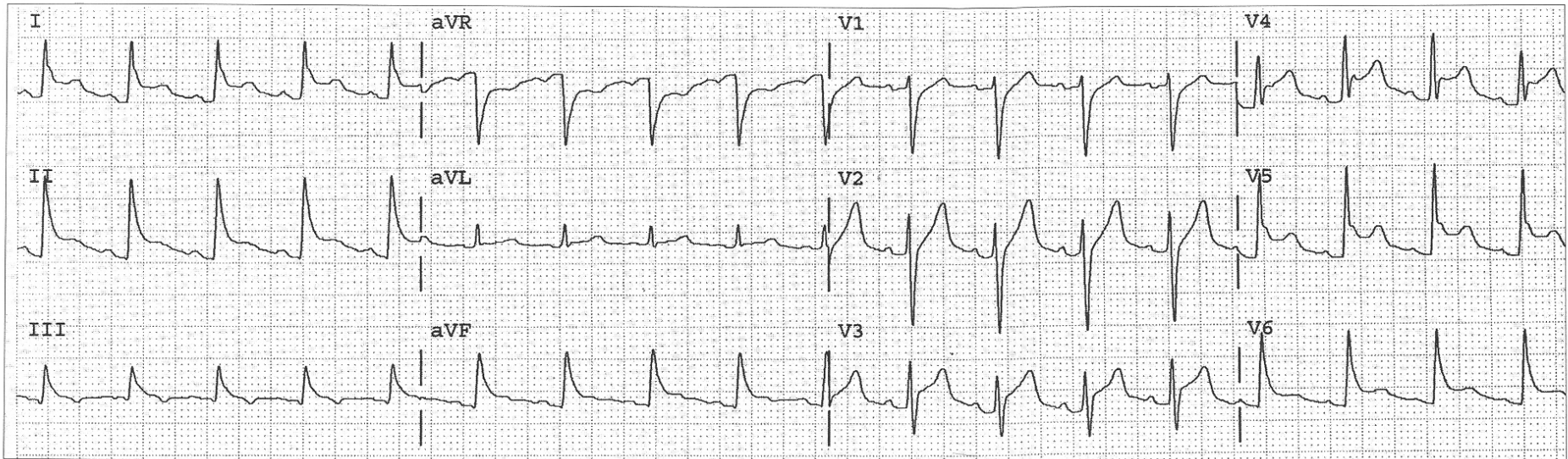
- elevace ST ve spodních a bočních svodech mohou být **malé a snadno přehlednuté**
- **Absence** změny úseku ST **nevylučuje** akutní uzávěr věnčité tepny
- Přítomnost **recipročních změn v protilehlých svodech** zvyšuje výrazně specificitu STE pro diagnosu AIM
- **Srovnání s předchozí EKG křivkou** může výrazně pomoci
- **Blokáda levého raménka Tawarova/stimulace** může zakrýt změny odpovídající diagnóze AKS
- **Stimulace komory** (i intermitentní) může vést ke **nespecifickým změnám ST úseku a polarity vlny T**

Obraz elevací ST imitující akutní koronární syndrom

Aneurysma přední a spodní stěny

Obraz elevací ST imitující akutní koronární syndrom Perimyokarditis

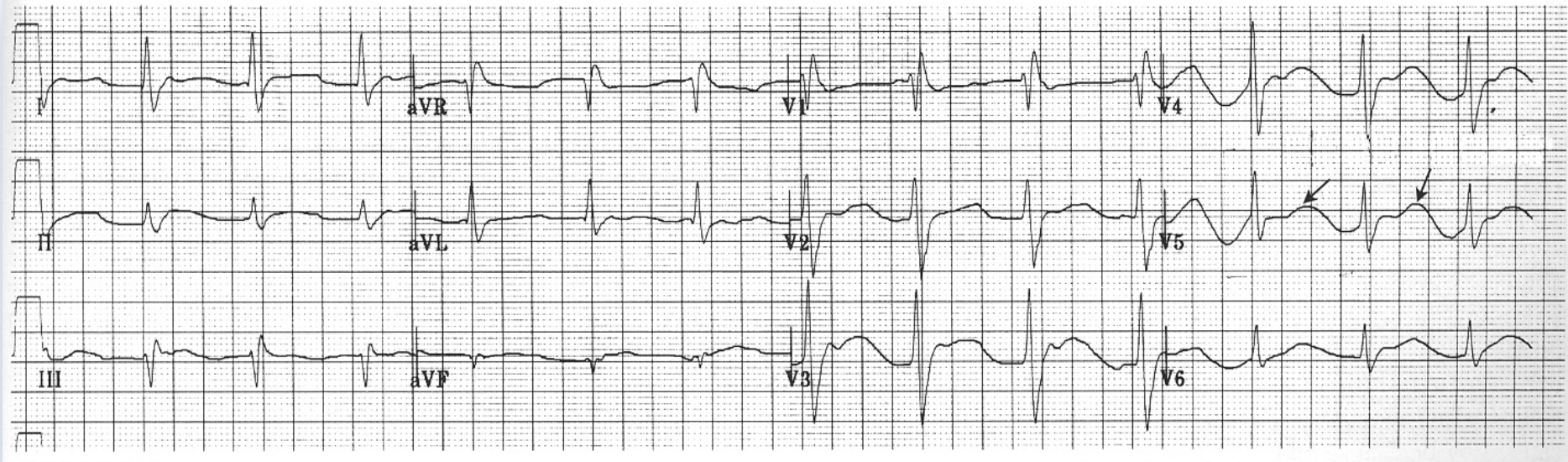

- Elevace úseku STve všech svodech
- Deprese úseku PR

Obraz ST elevací imitující akutní koronární syndrom

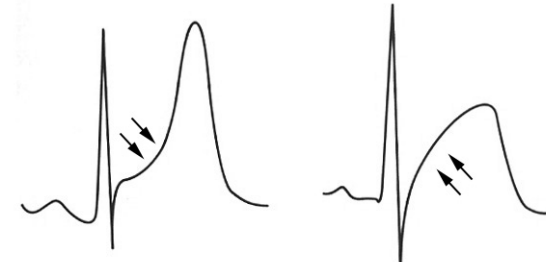
Iontová dysbalace - hypokalémie

- Hypokalémie

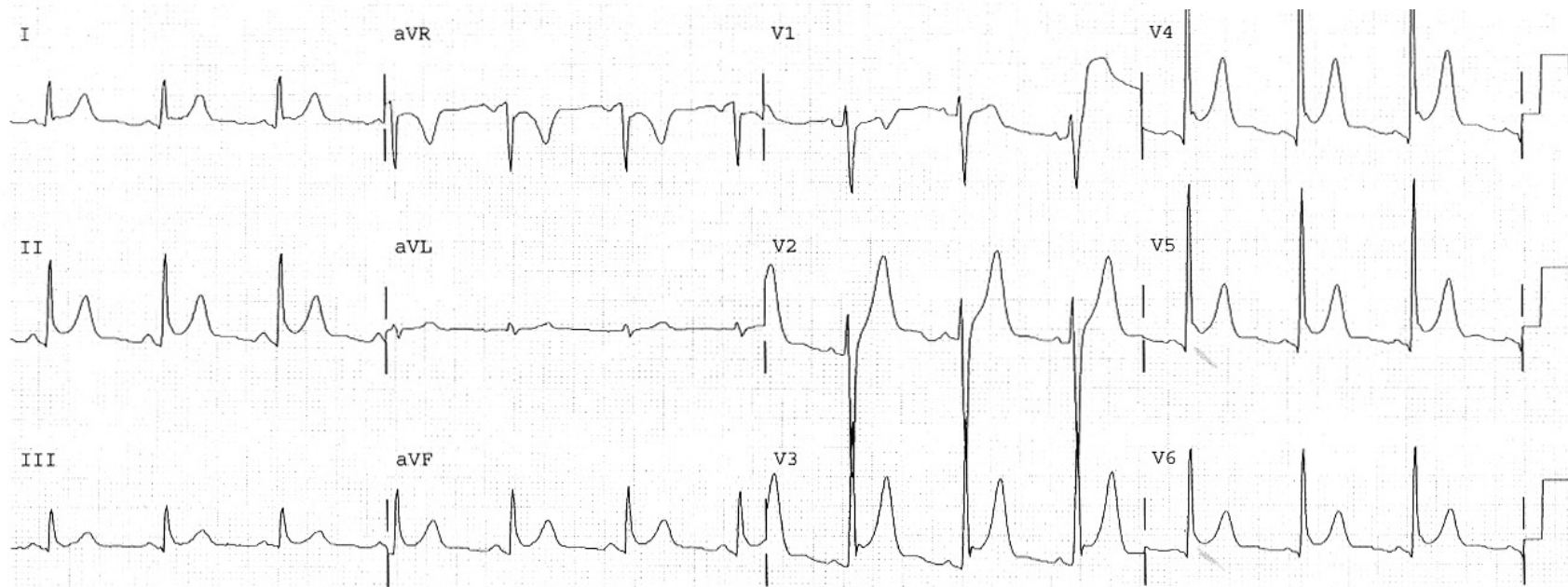
Obraz ST elevací imitující akutní koronární syndrom

Syndrom časné repolarizace

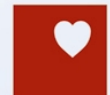
Časná repolarizace

Ischemické změny

- Konkávní průběh ST elevací

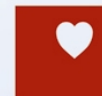
Některé častější chyby v diagnostice arytmií

Klinický případ

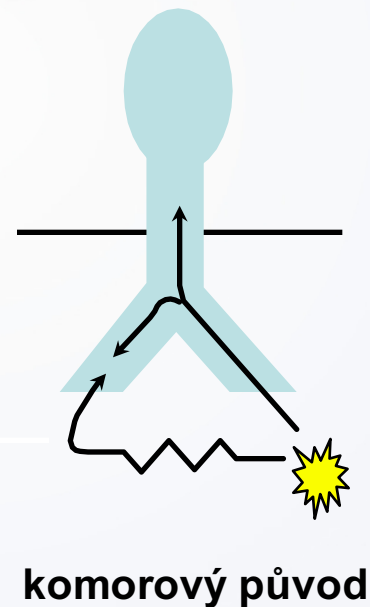
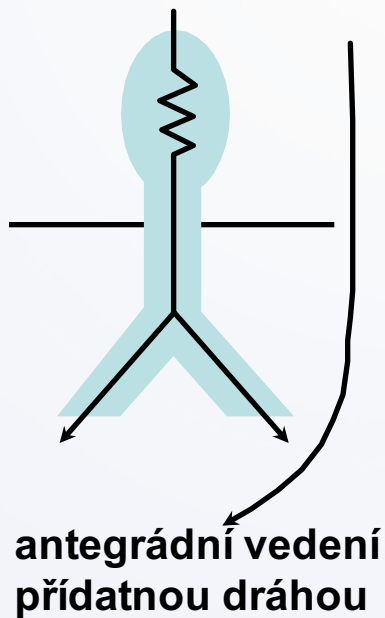
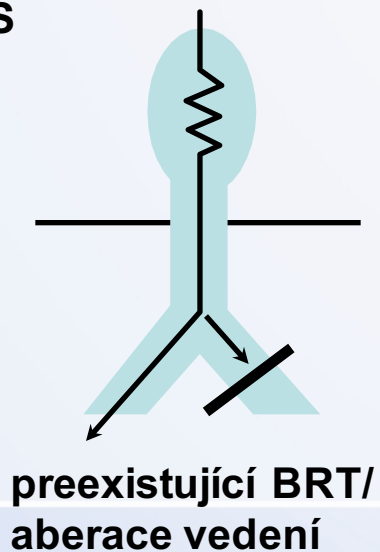
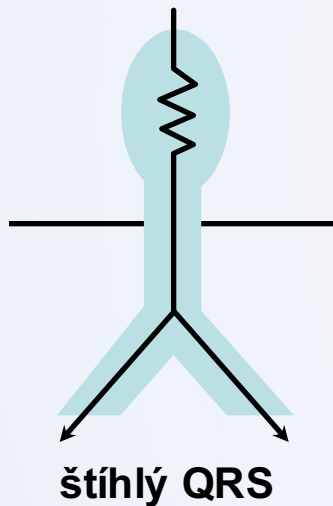
- 58–letý muž, kuřák, bez pozoruhodností v anamnéze
- Odeslán na ambulanci příjmu ke konzultaci
  - 3 týdny bolestí v zádech a bříše
  - při USG břicha dokumentováno aneurysma aorty s podezřením na leak
  - v plánu implantace stentgraftu
  - jinak pacient bez symptomů

Tachykardie se širokým QRS

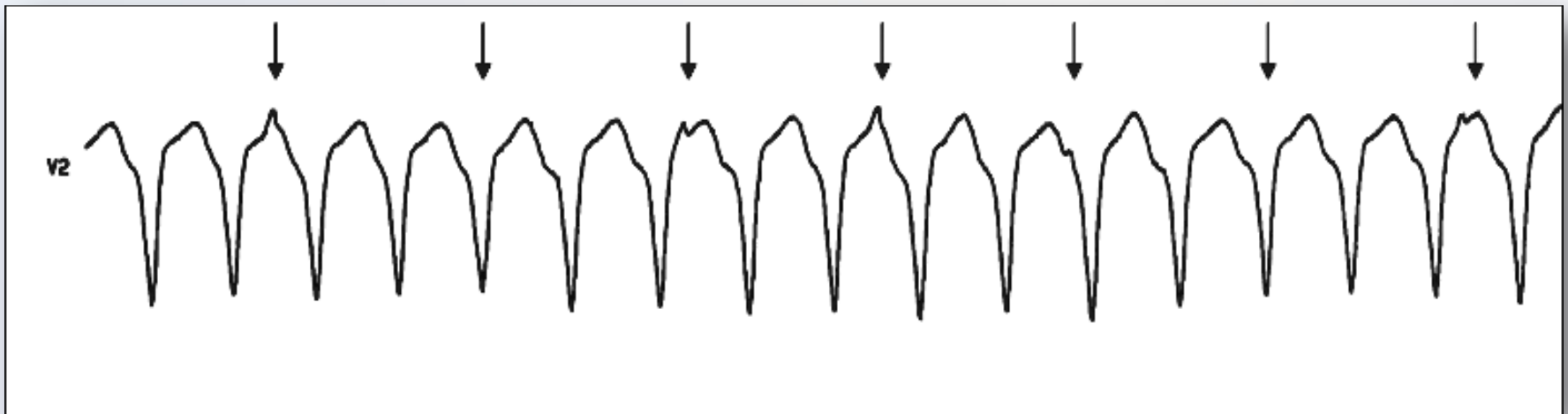
Mechanismus vzniku

Tachykardie se širokým QRS

- **AV disociace**

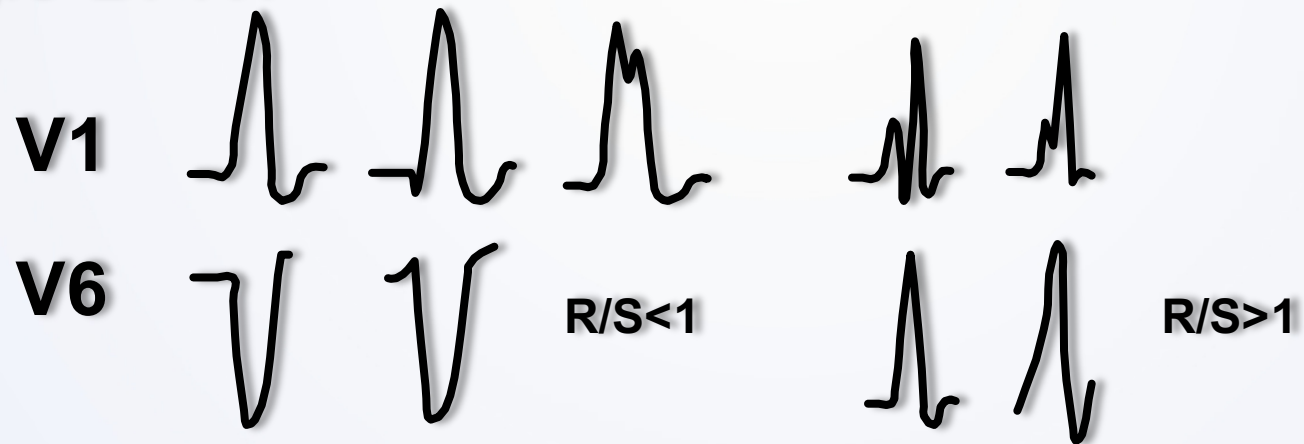
- svědčí pro komorový původ arytmie
- nepřítomnost nevylučuje komorovou tachykardií
(až v 50 % případů je zachovalé retrográdní vedení na síně)

EKG charakteristiky

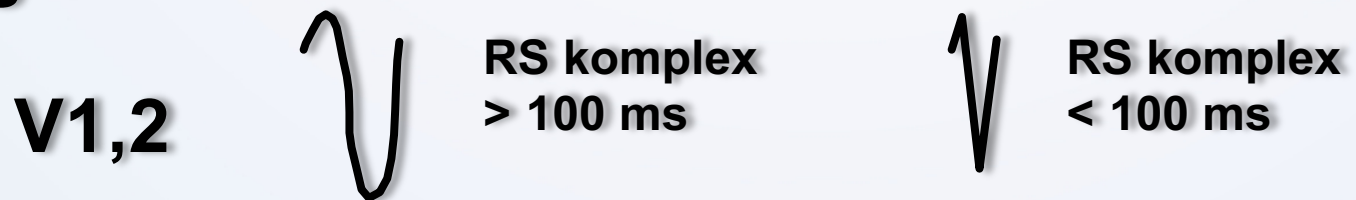
KT

SVT

morfologie BPRT

morfologie BLRT

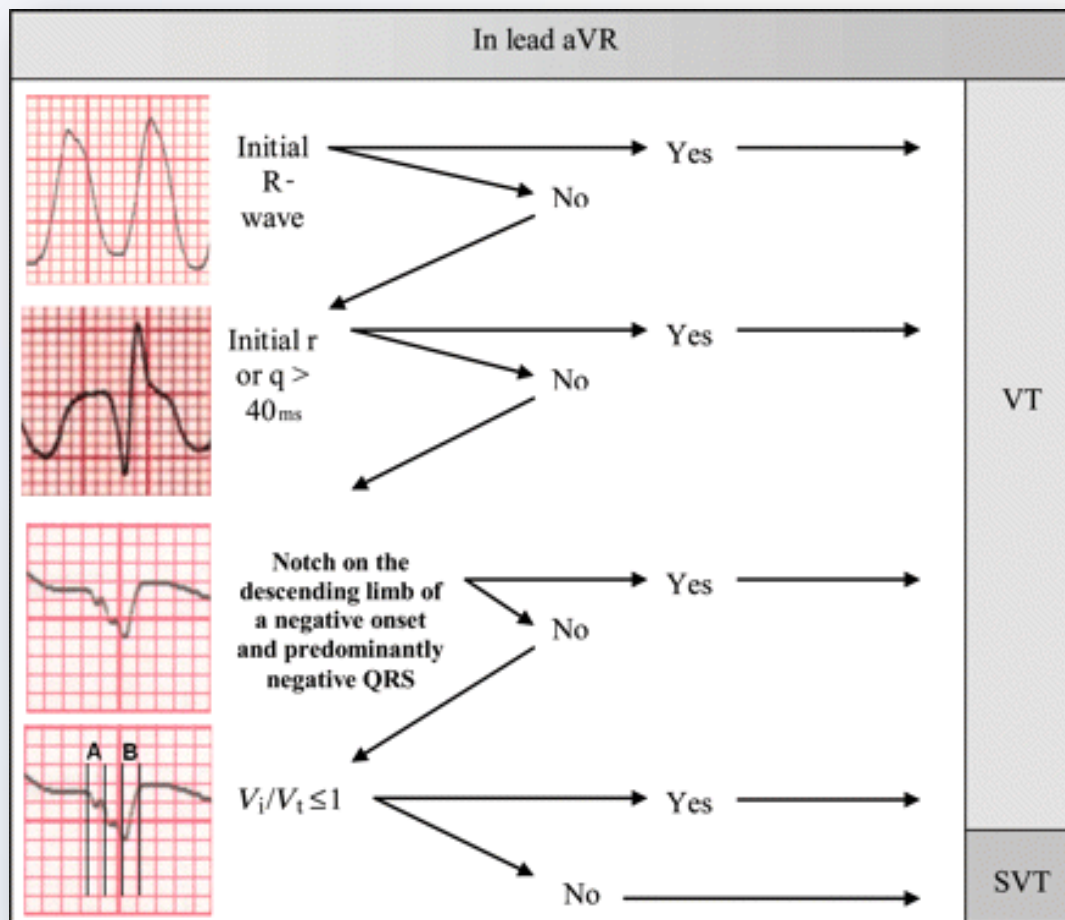
Wellensova kritéria

Pravděpodobně jde o KT, pokud je přítomna ..

1. AV Disociace
2. Sklon osy doleva
3. Zachycené nebo splynuté stahy
4. QRS širší než 140 msec
5. Konkordance v prkordiálních svodech
6. RSR' ve V1, mono- nebo bifazické QRS ve V1, nebo monofazické QS ve V6

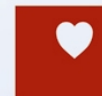

Vereckeiova kritéria

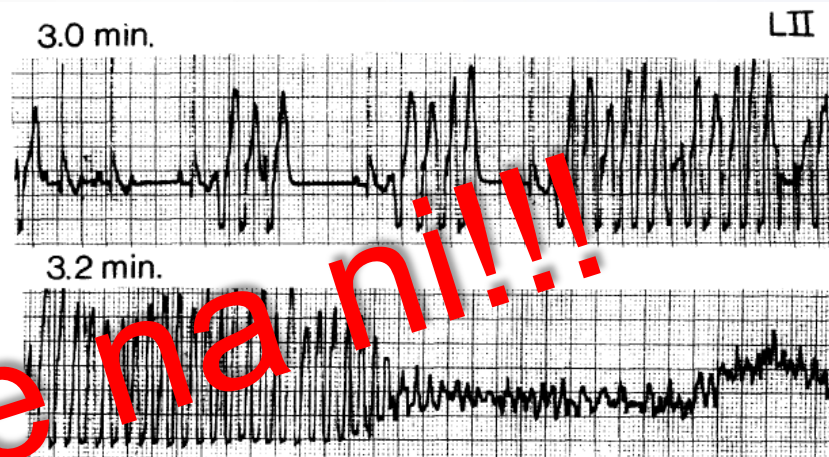
SVT nebo KT ?

- Komorové tachykardie tvoří 80% všech širokokomplexových tachykardií
- Přítomnost organického srdečního onemocnění má 95% pozitivní prediktivní hodnotu pro komorovou tachykardii
- Indikace Class I
  - Širokokomplexová tachykardie by měla být považována za **komorovou**, pokud je diagnosa nejasná

Lownova klasifikace KES

Grade	Observed
0	No ventricular ectopic beats
1	Occasional, isolated VPB
2	Frequent VPB ($> 1/\text{min}$ or $30/\text{hr}$)
3	Multiform VPB
4	Repetitive VPB
(a)	Couplets
(b)	Salvos
5	Early VPB

EKG záznam po uzávěru věnčité tepny

- Klasifikace byla vytvořena u pacientů s akutním ischemií/infarktem myokardu
- Její prognostický význam mimo takto selektované pacienty je omezený

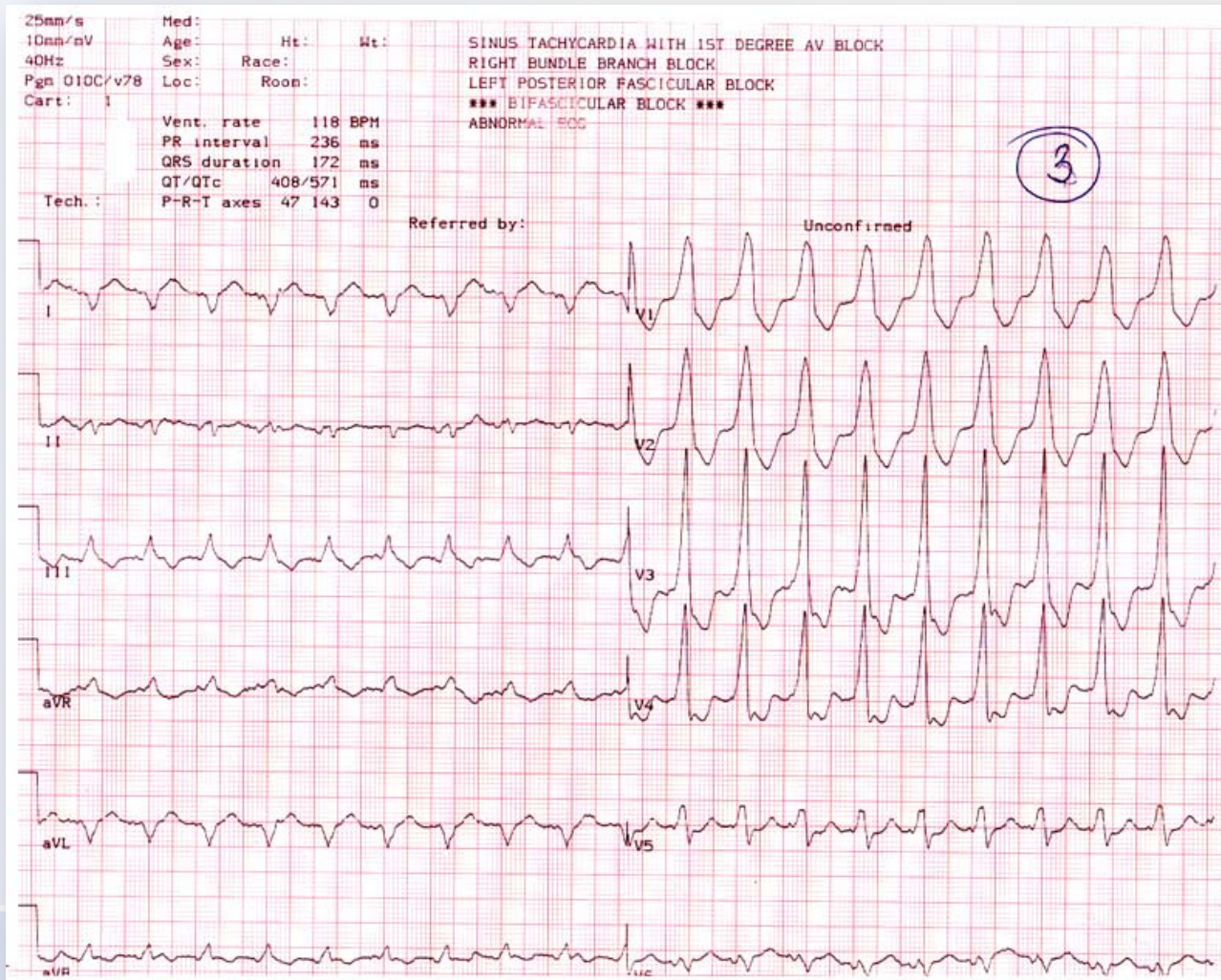

50-letý pacient se stp. IM, s EF 50% a během širokokomplexové tachykardie

SVT nebo KT?

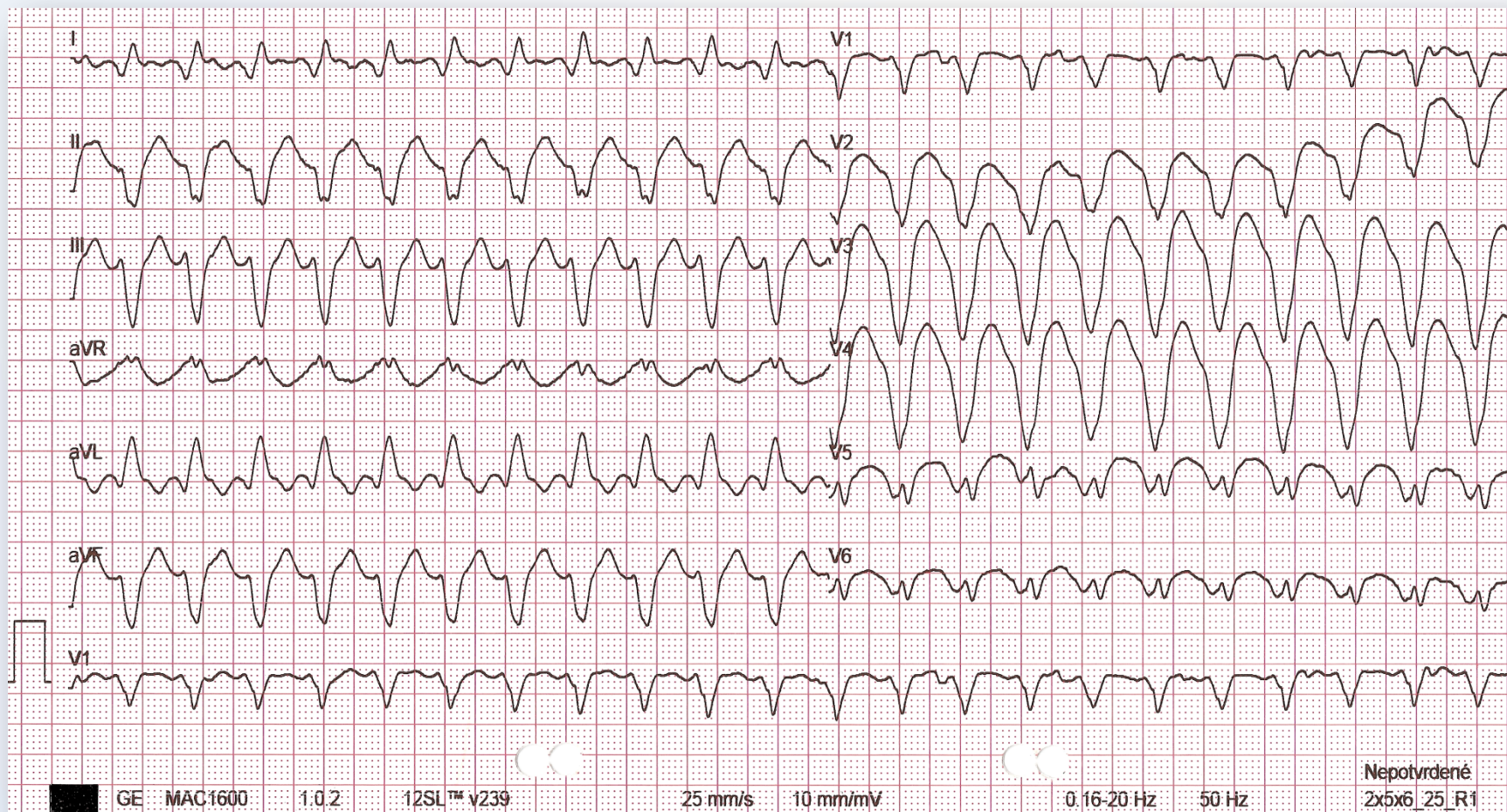

???

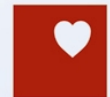

SVT or VT ?

**Ne za všech okolností kritéria
platí....**

(a je potřeba používat zdravý rozum)

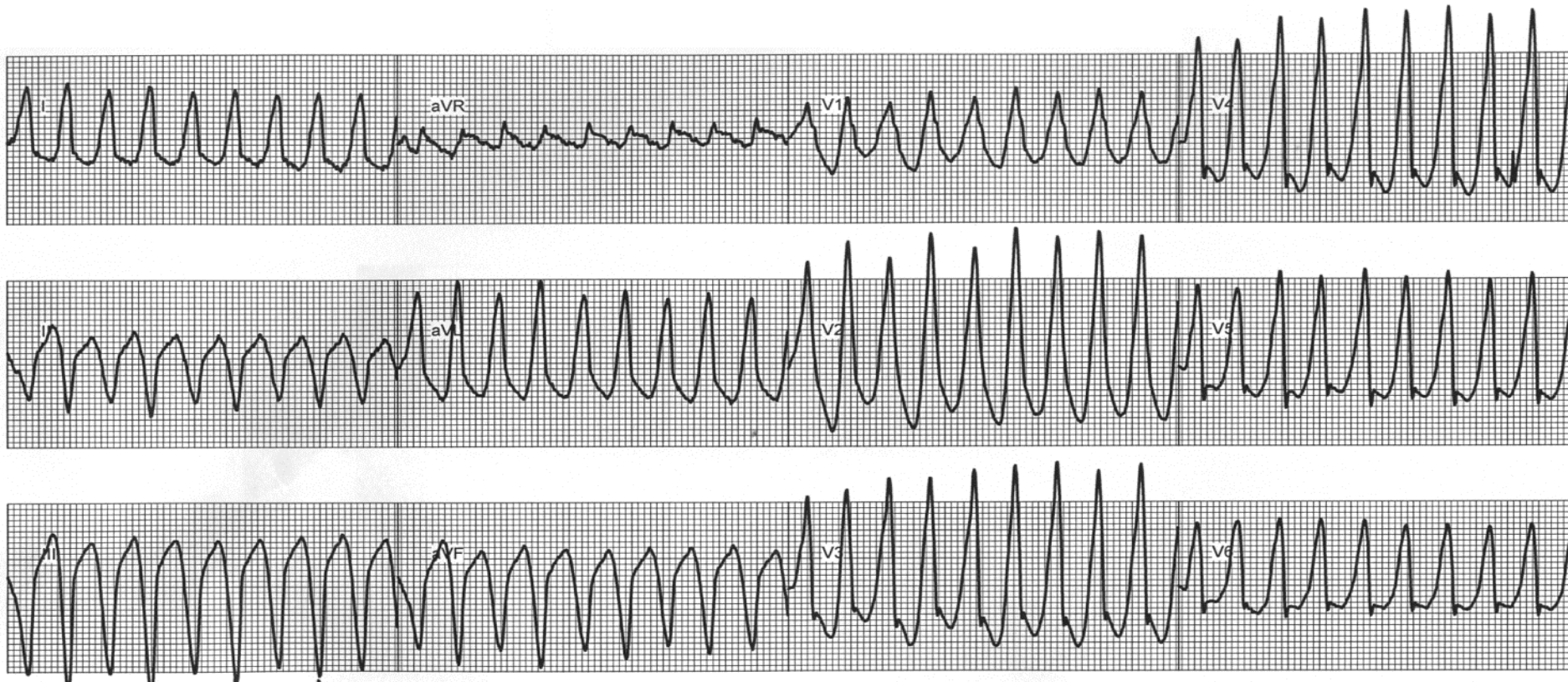

Případ z praxe

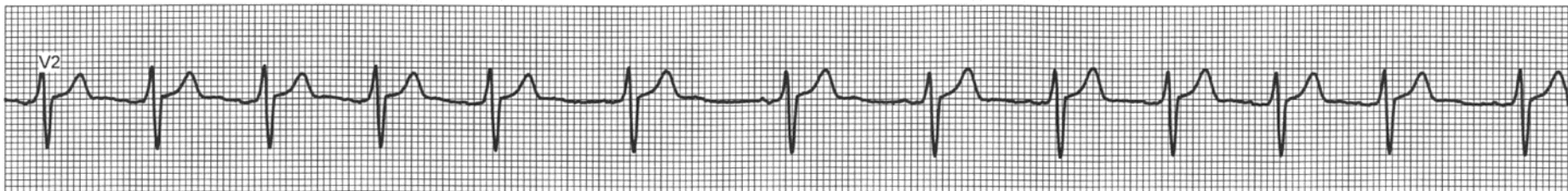
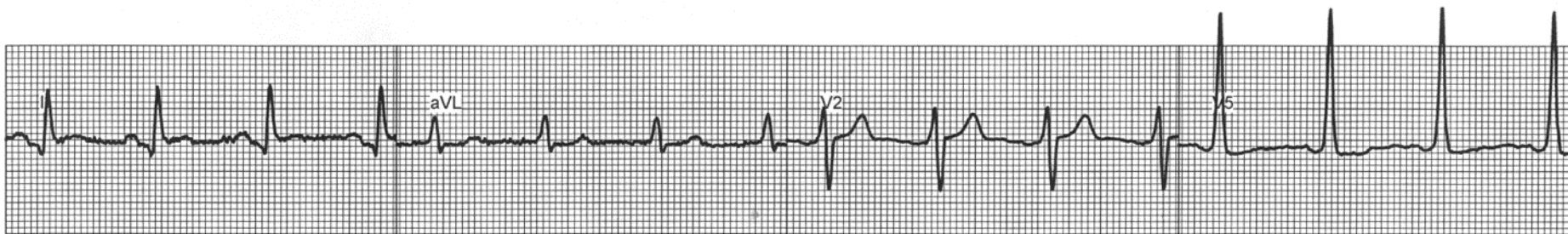
- 49 letý muž
- RA – otec prodělal CMP a IM ve věku 50 let
- OA – hypertenze, Bechtěrevova choroba
- NO – 2 roky intermitentní palpitace, tlak na hrudi, vertigo

vertigo, tachykardie se širokými QRS (HR 240/min)

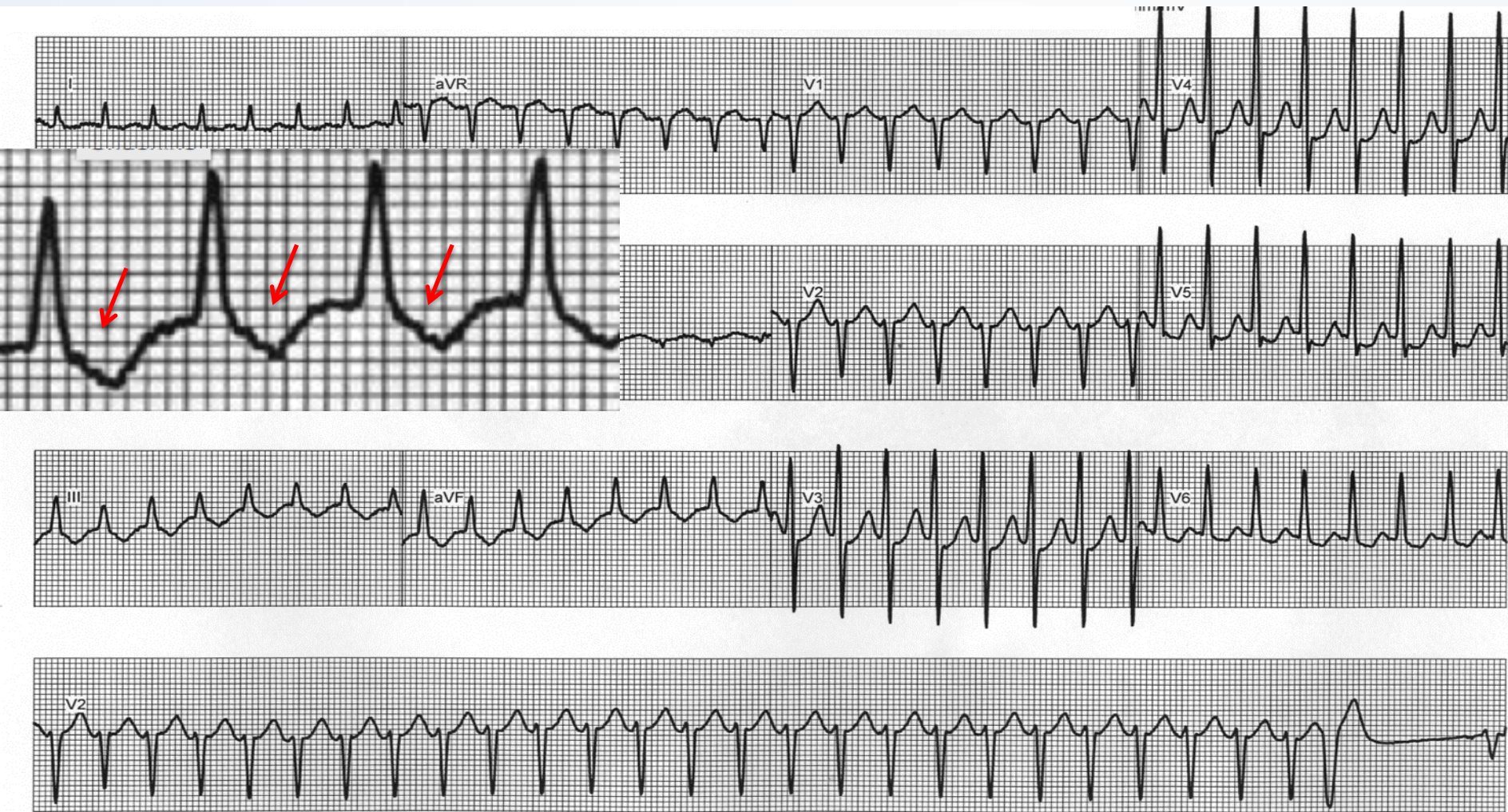

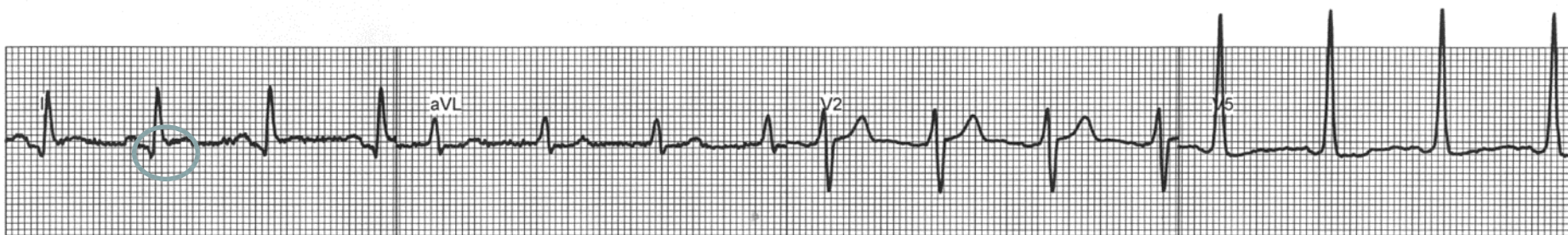
EKG po kardioverzi

EFV – orthodromní AVRT

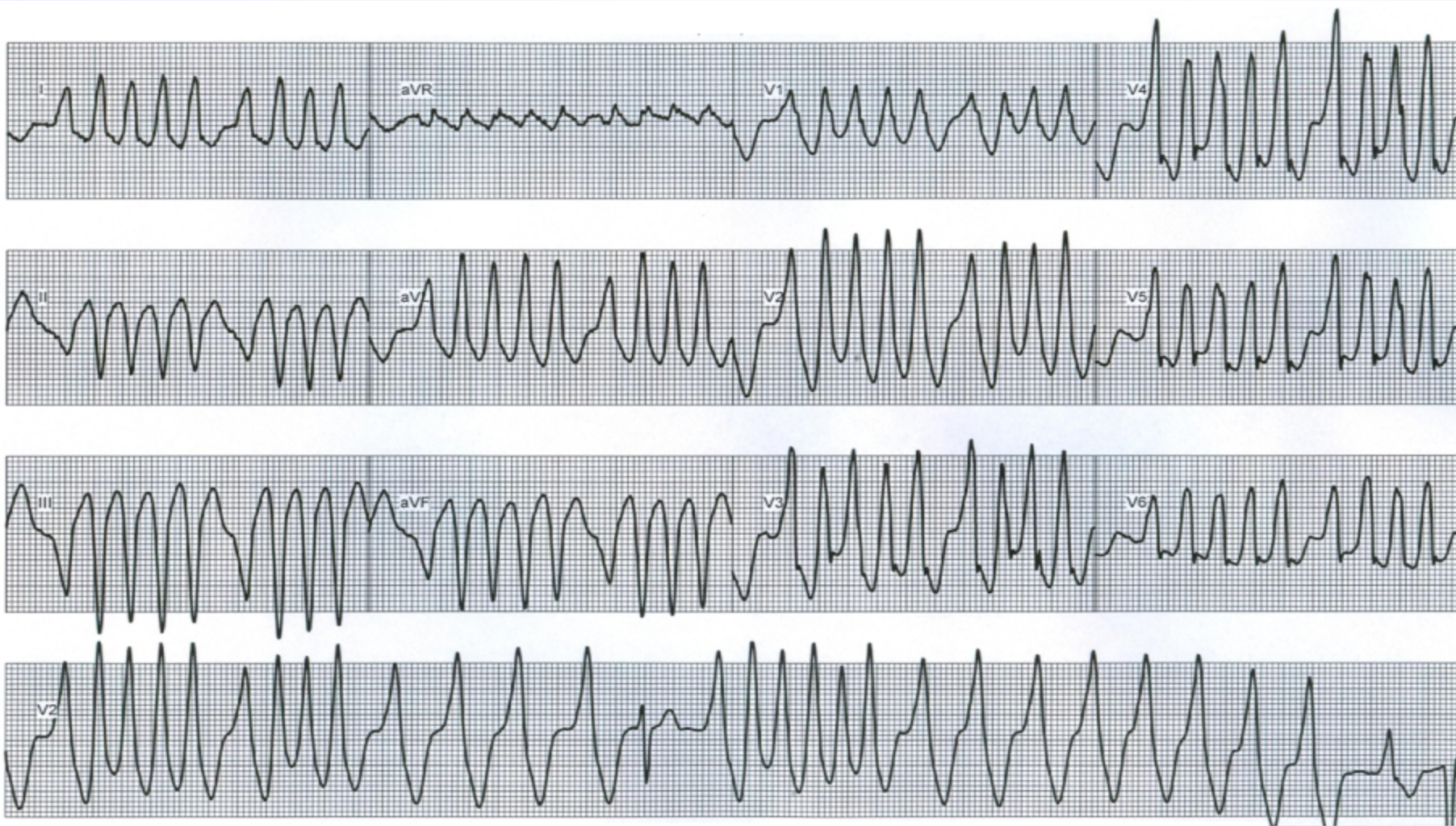

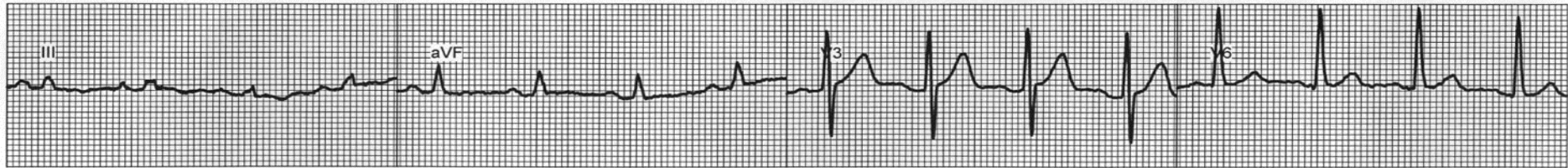
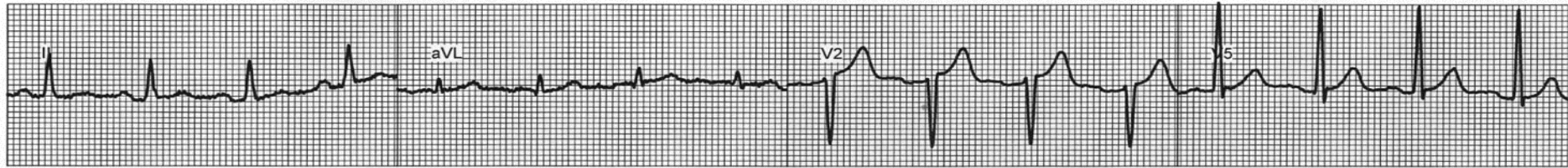
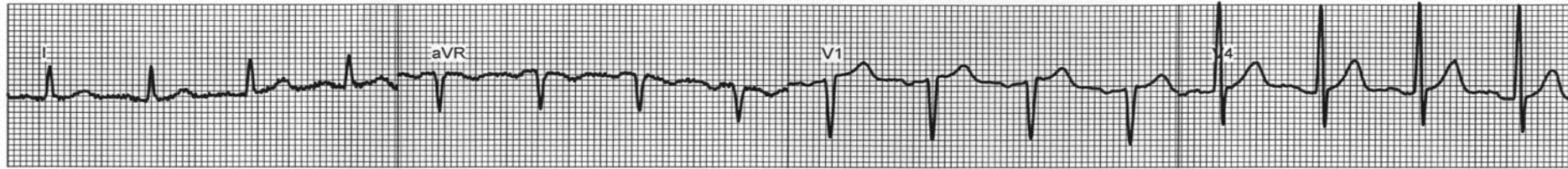

EFV - FBI (fast, broad, irregular)

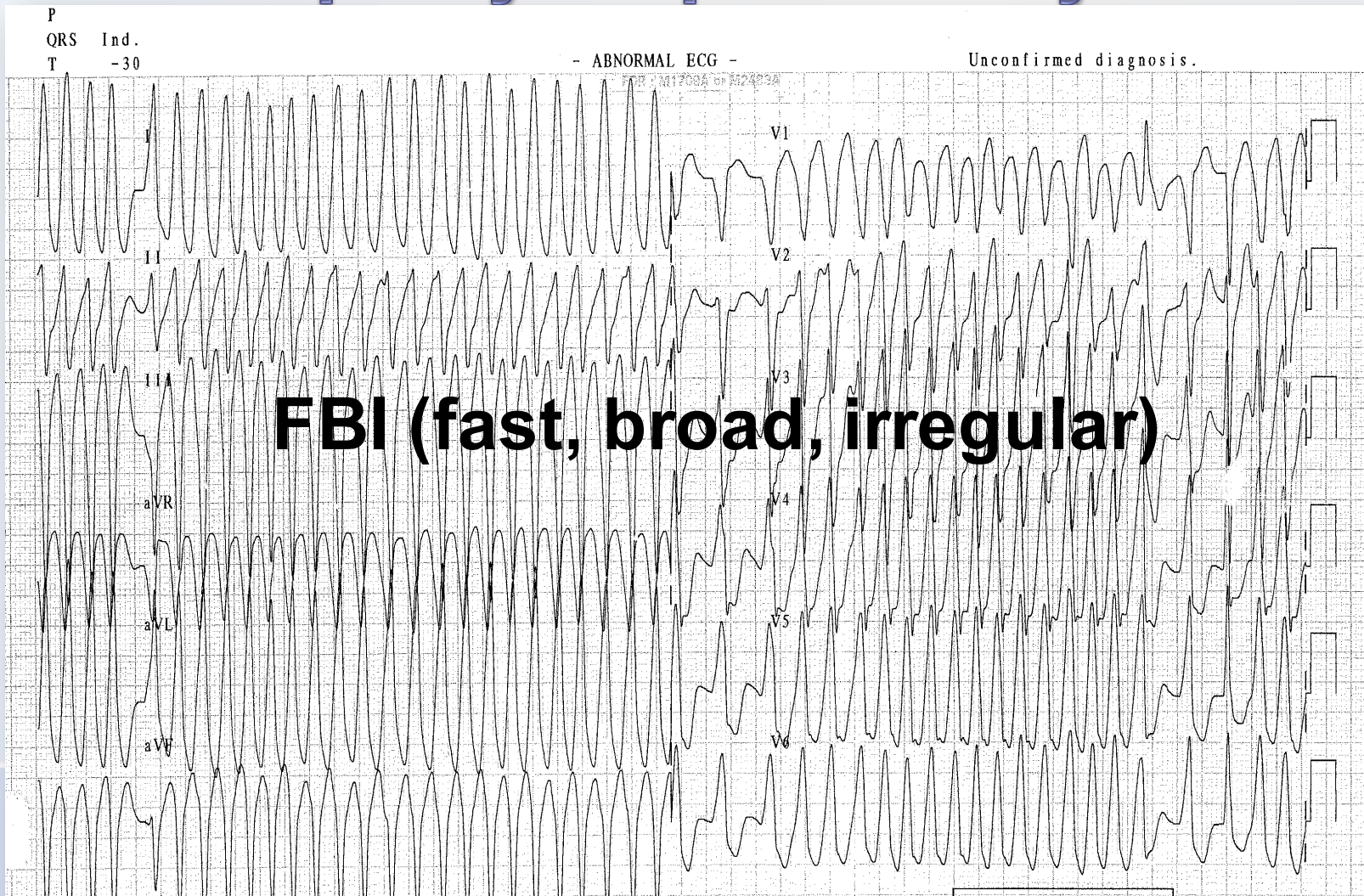

Po ablaci přídavné dráhy (levá zadní)

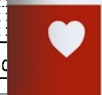
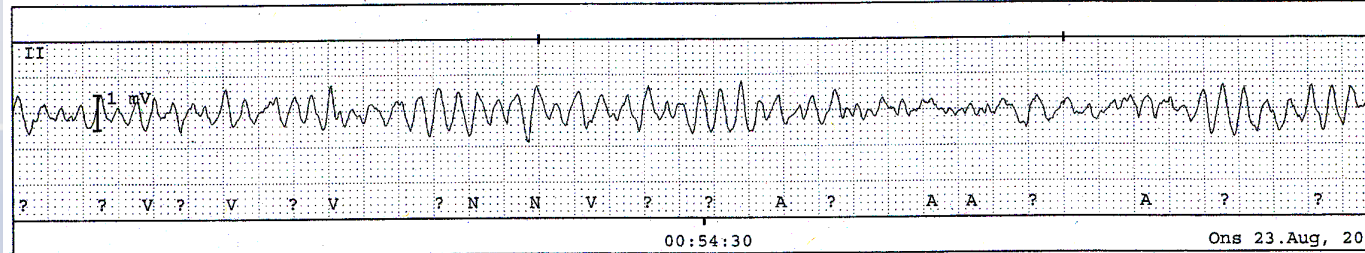
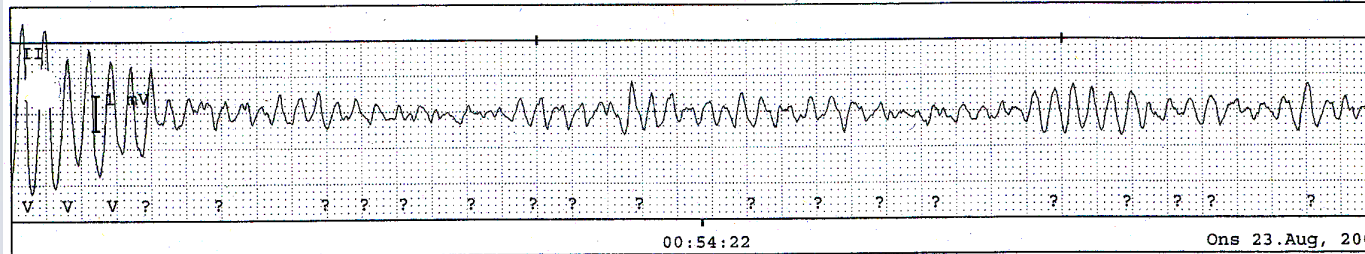
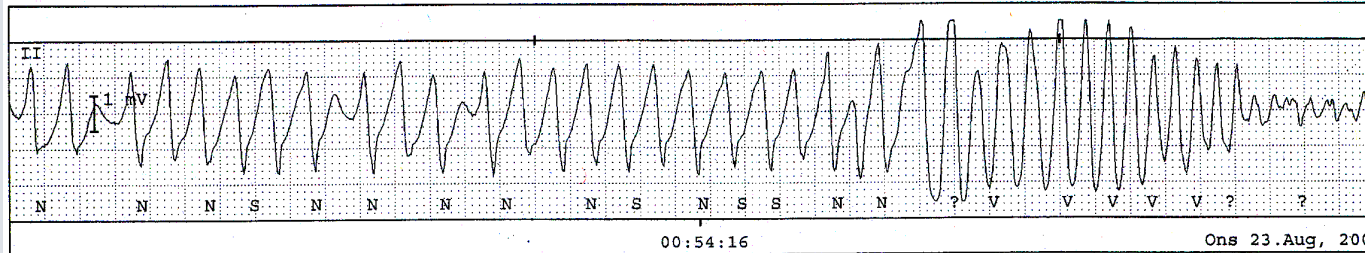
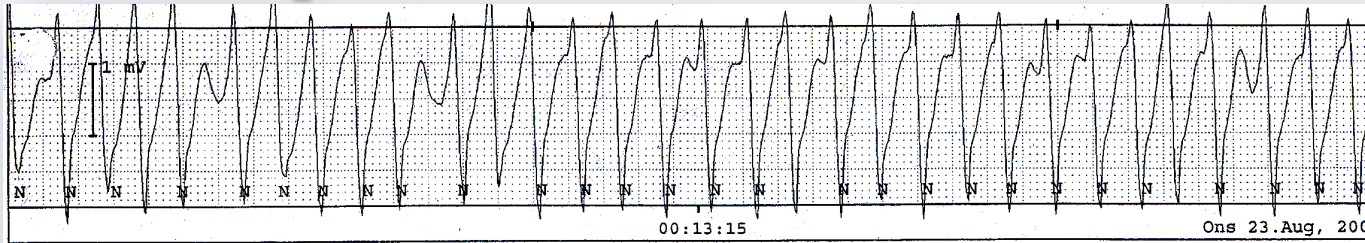

27-letý muž bez srdečního onemocnění, přijat pro palpitace a presynkopální stavy

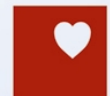
Degenerace FS převáděné přes AP do FiK

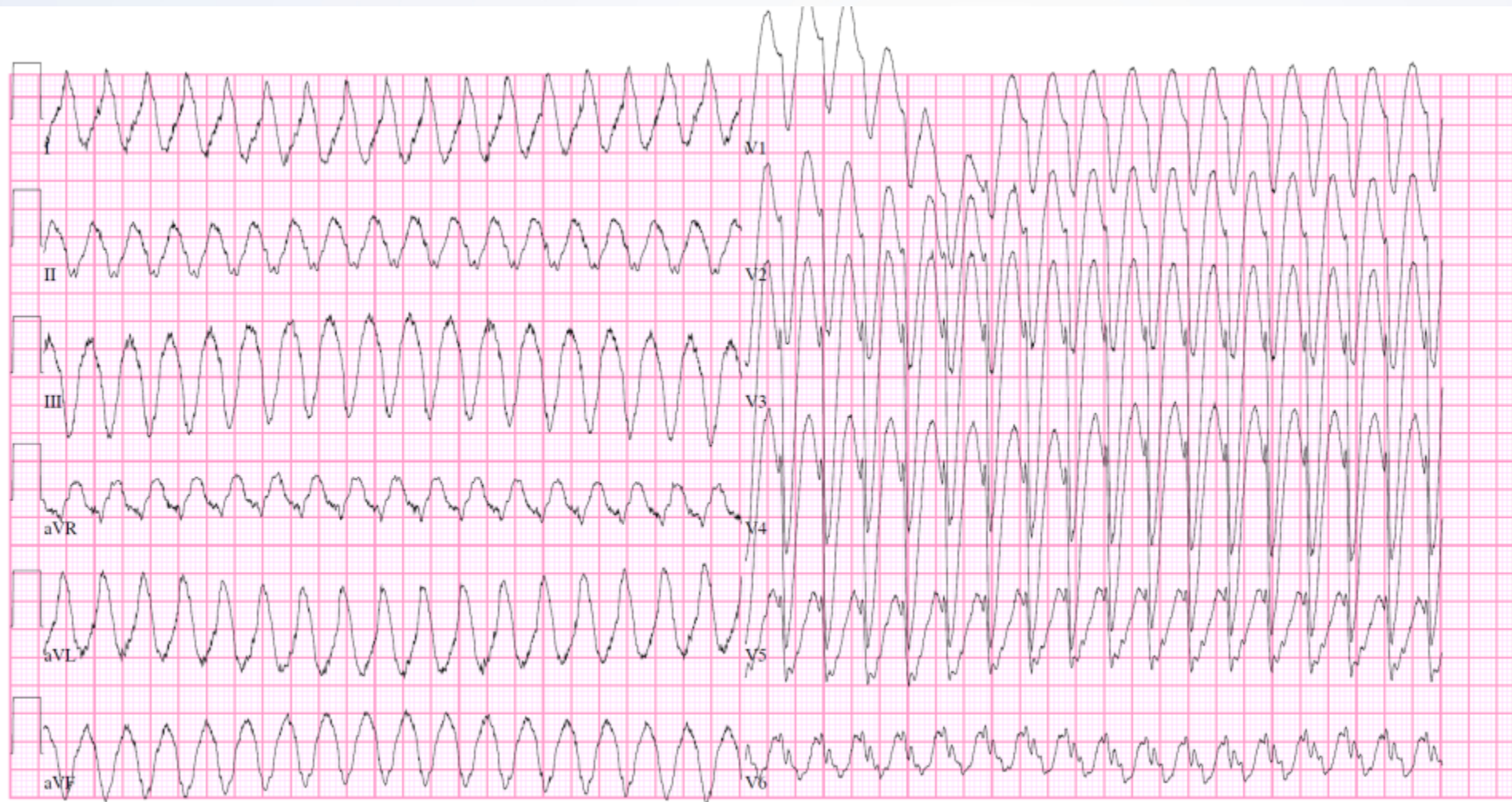

Ještě jeden případ

- 51 let muž
- Anamnéza arteriální hypertenze a TIA
- 1 rok anamnéza intermitentních rychlých palpitací provázených závratěmi a slabostí

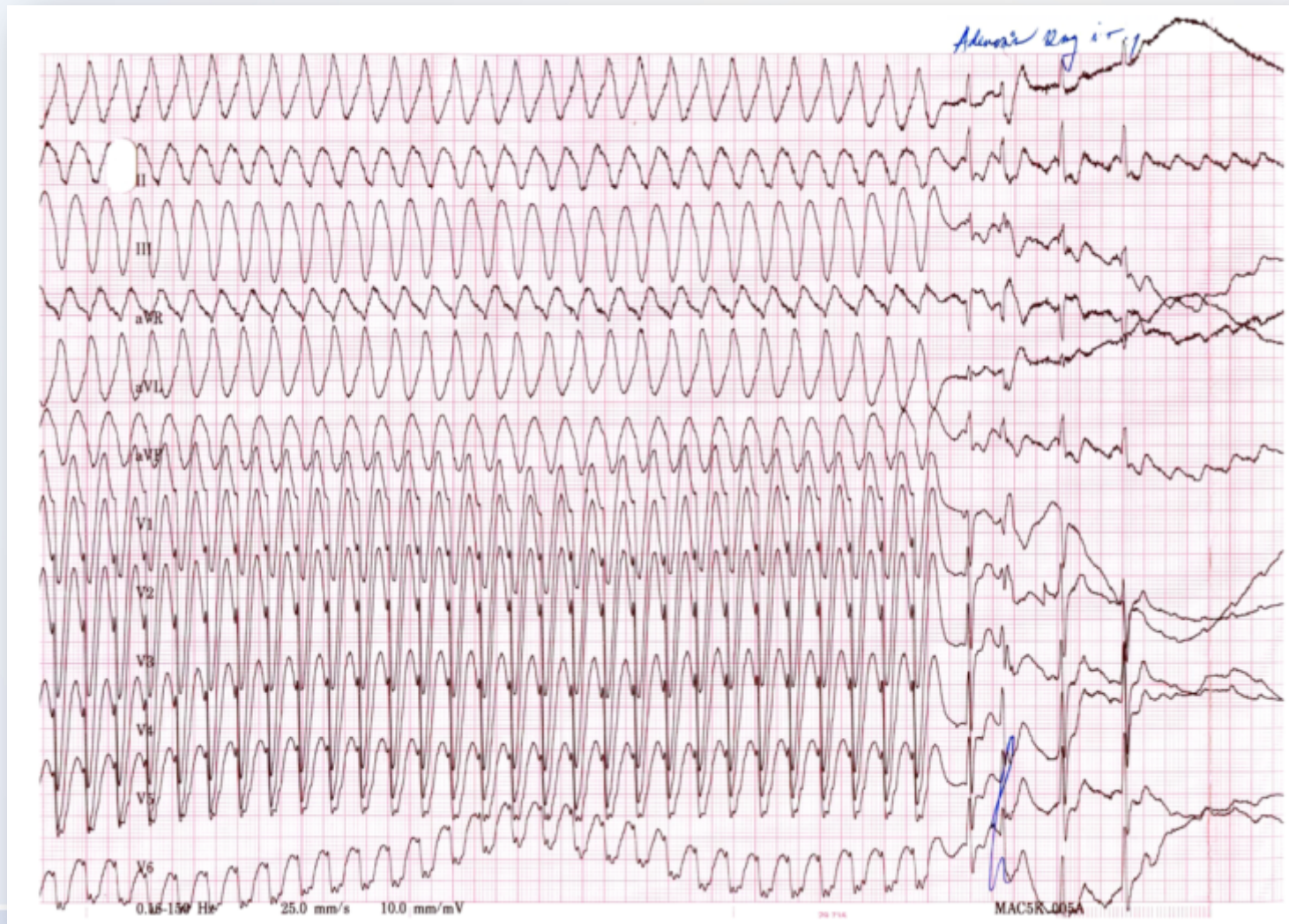

EKG při palpitacích

25mm/s 10mm/mV 150Hz 005D 12SL 231 CID: 1

Adenosin

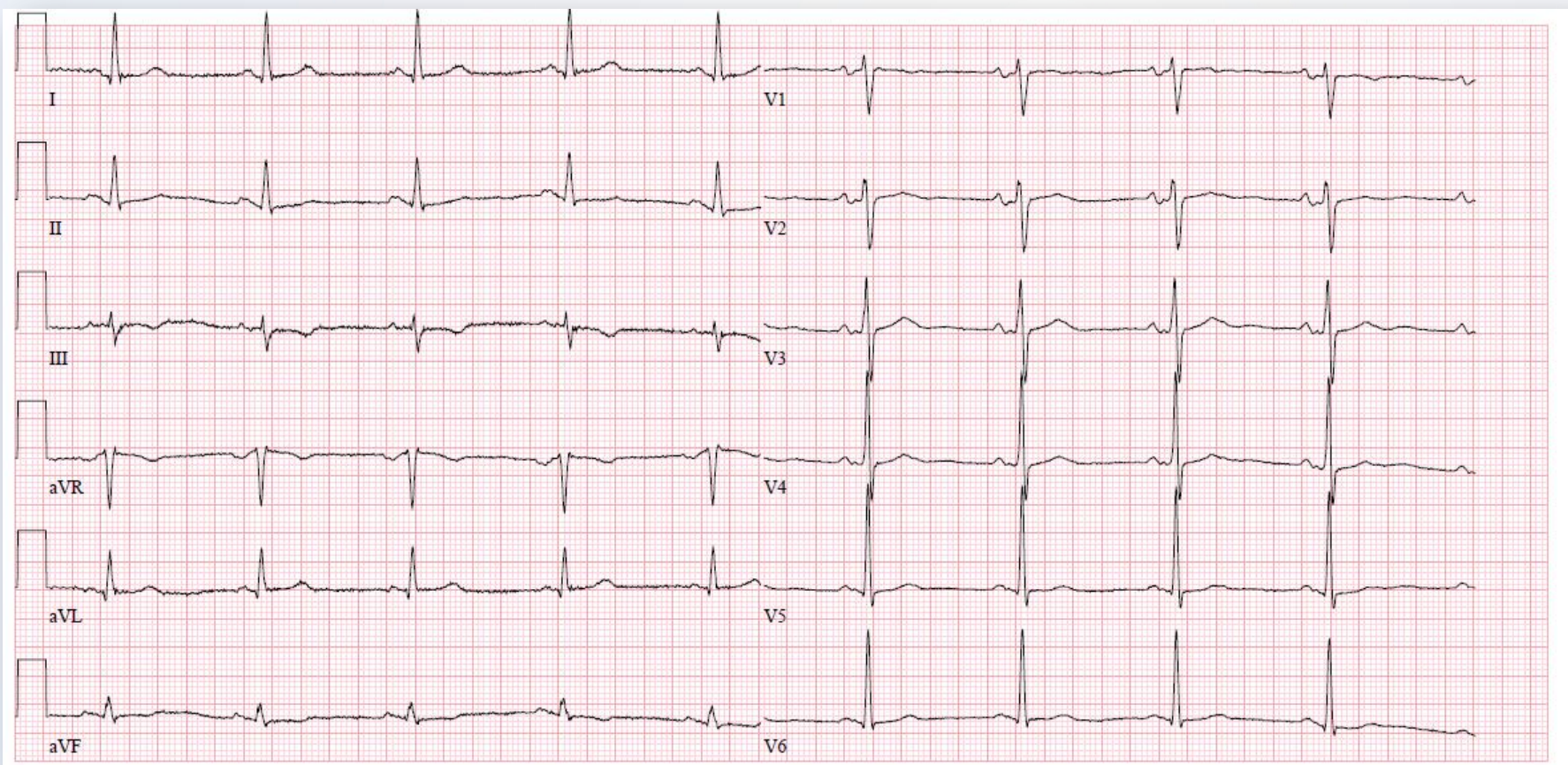

Flutter síní s BLRT, BPRT nebo bez aberace

ECG po ablaci TCI

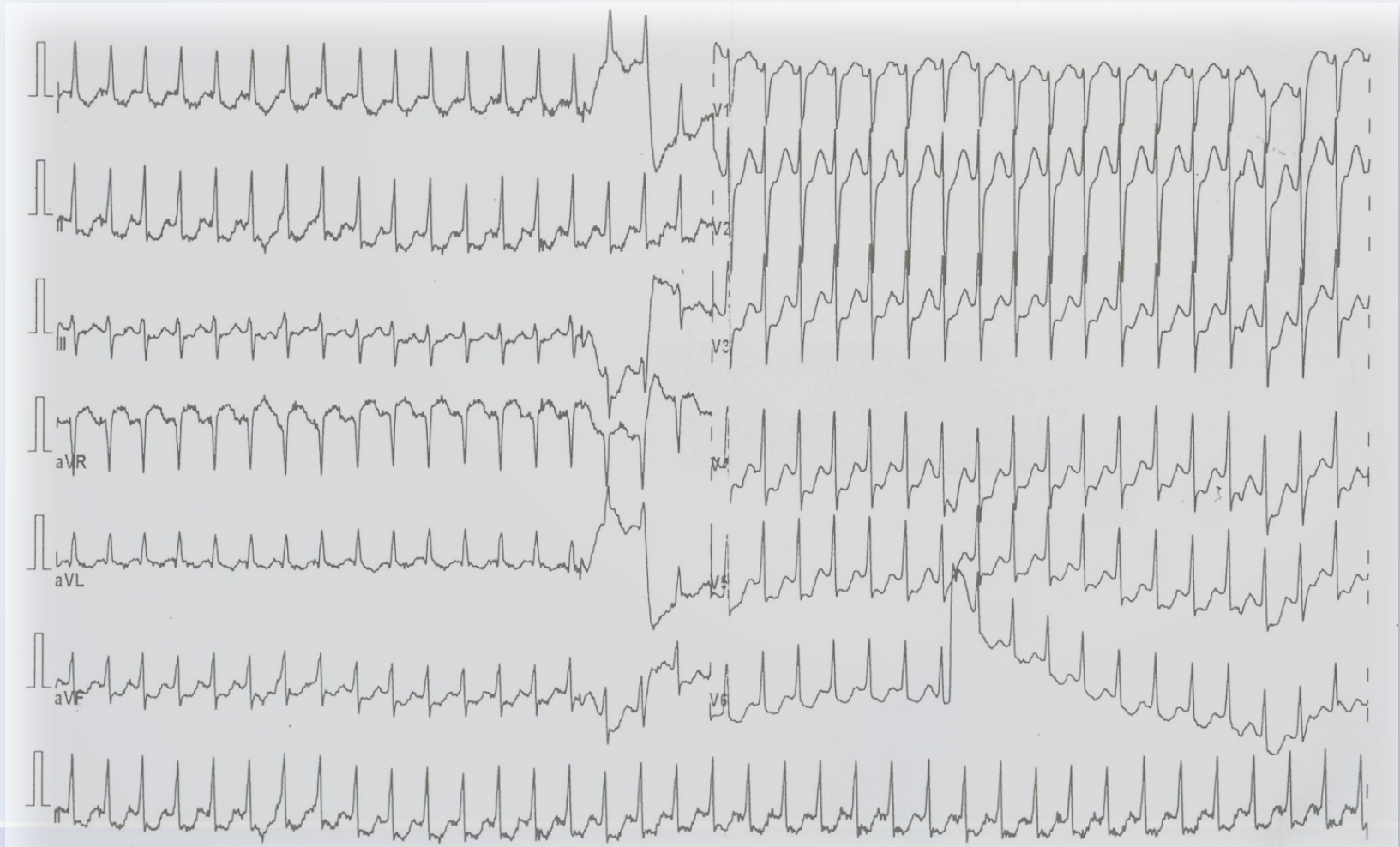
Několik praktických rad

- natočte 12-svodové EKG!!!
  - analyzujte EKG (SR, tachykardie)
  - zhodnoťte anamnestické údaje
  - zkuste vagové manévry nebo adenosin
  - uvažujte na 1. místě o komorovém původu arytmie (zejména u nemocných se strukturálním postižením srdce..)
- .. pošlete pacienta k vyšetření a léčbě na specializované pracoviště**

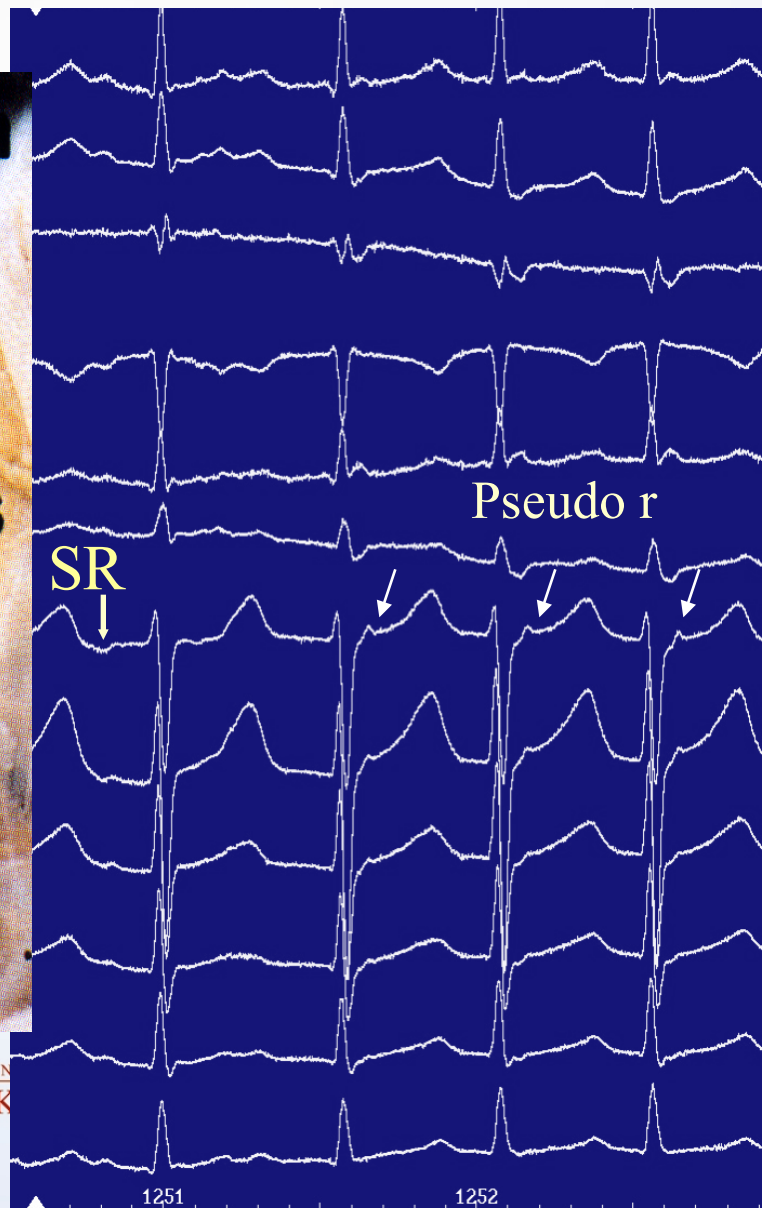
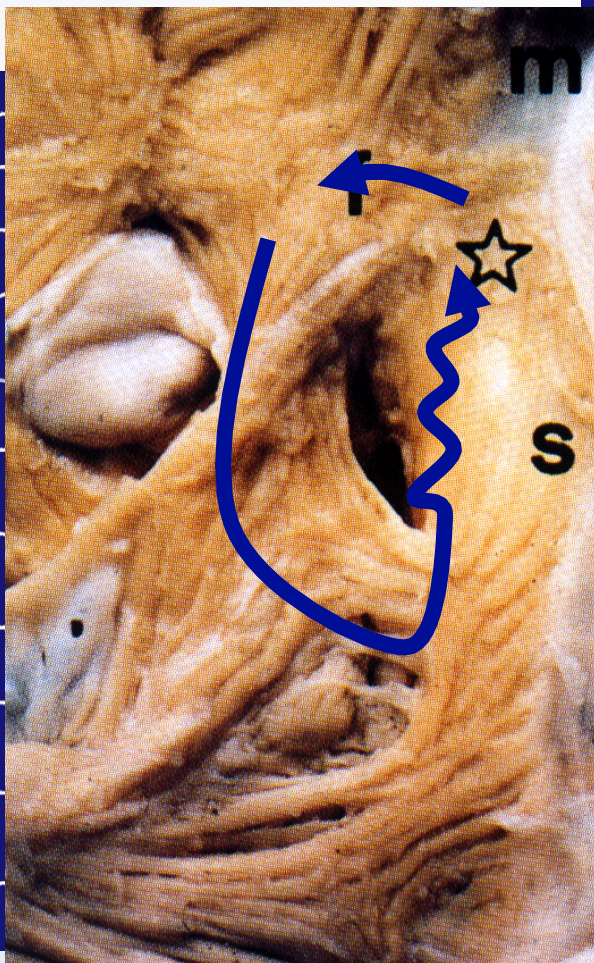
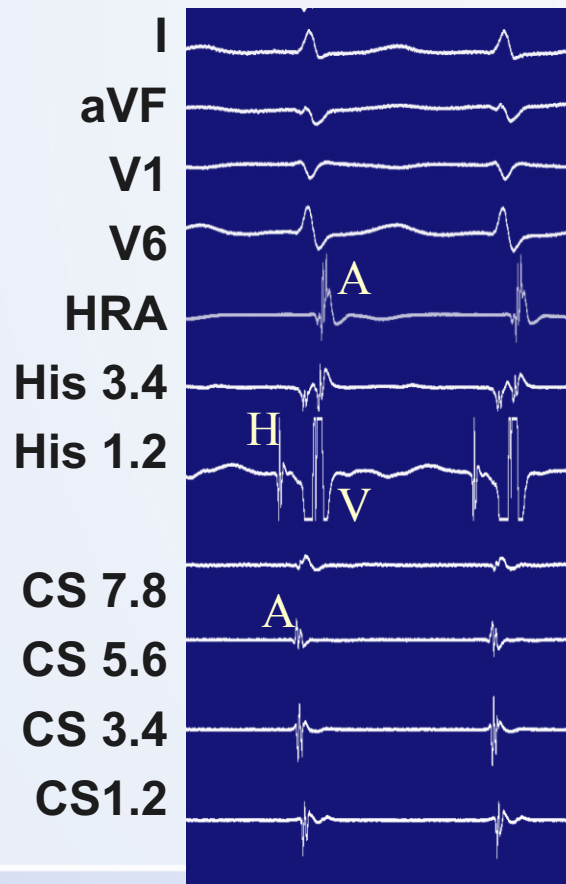

Paroxysmální SVT

dif dg AVNRT vs AVRT

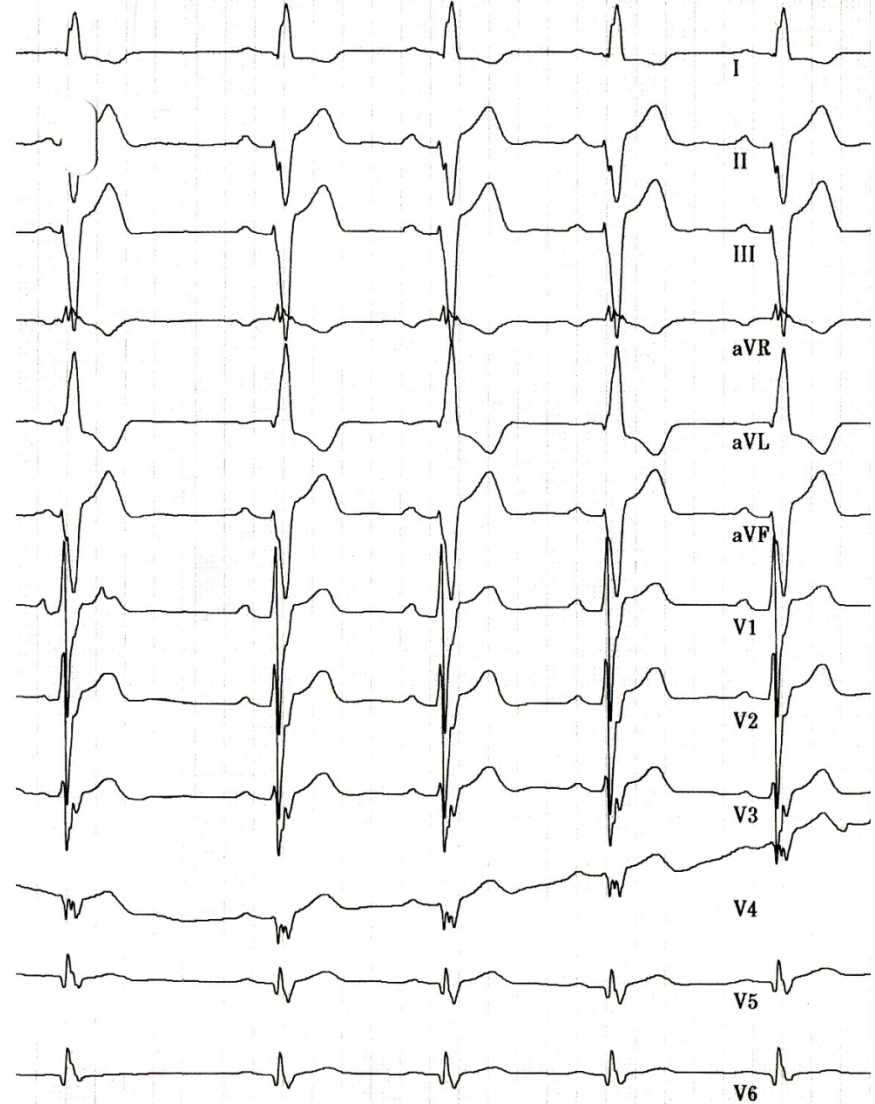
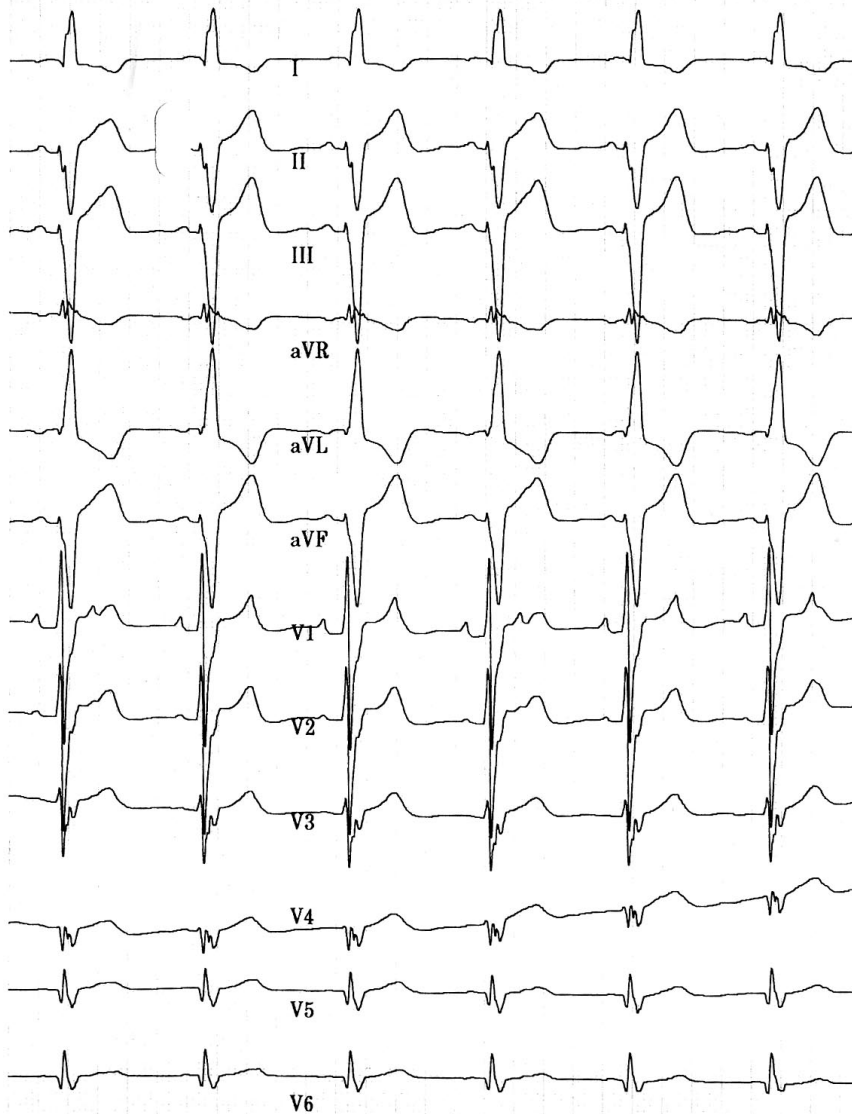
AV uzlová reentry (AVNRT)

IN
K

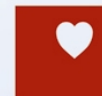
Sinusový rytmus?

EKG úskalí diagnózy supraventrikulárních tachykardií

- Základem správné diagnostiky je rozeznání P vlny
  - Při sinusovém rytmu je P vlna pozitivní ve svodech I, II, III, aVF
  - Nejlépe je P vlna patrna ve spodních svodech a svodech z pravého prekordia
  - V případě nejasností lze podat adenosin, provést vagový manévr

Tachykardie se štíhlým QRS

- Vztah vlny P a komplexu QRS

AVNRT

AVRT

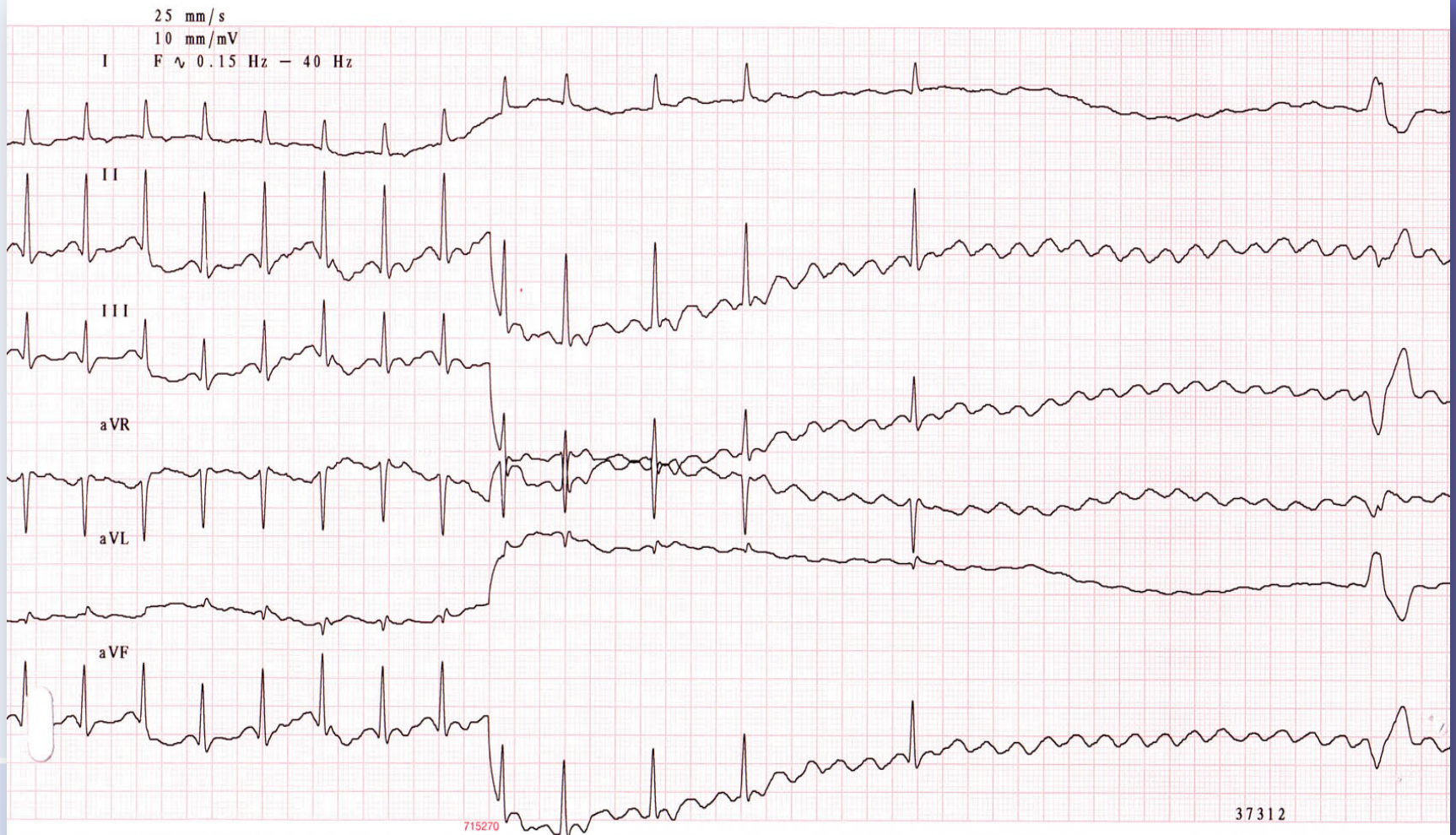
AVNRT

ST

2:1

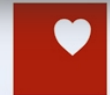
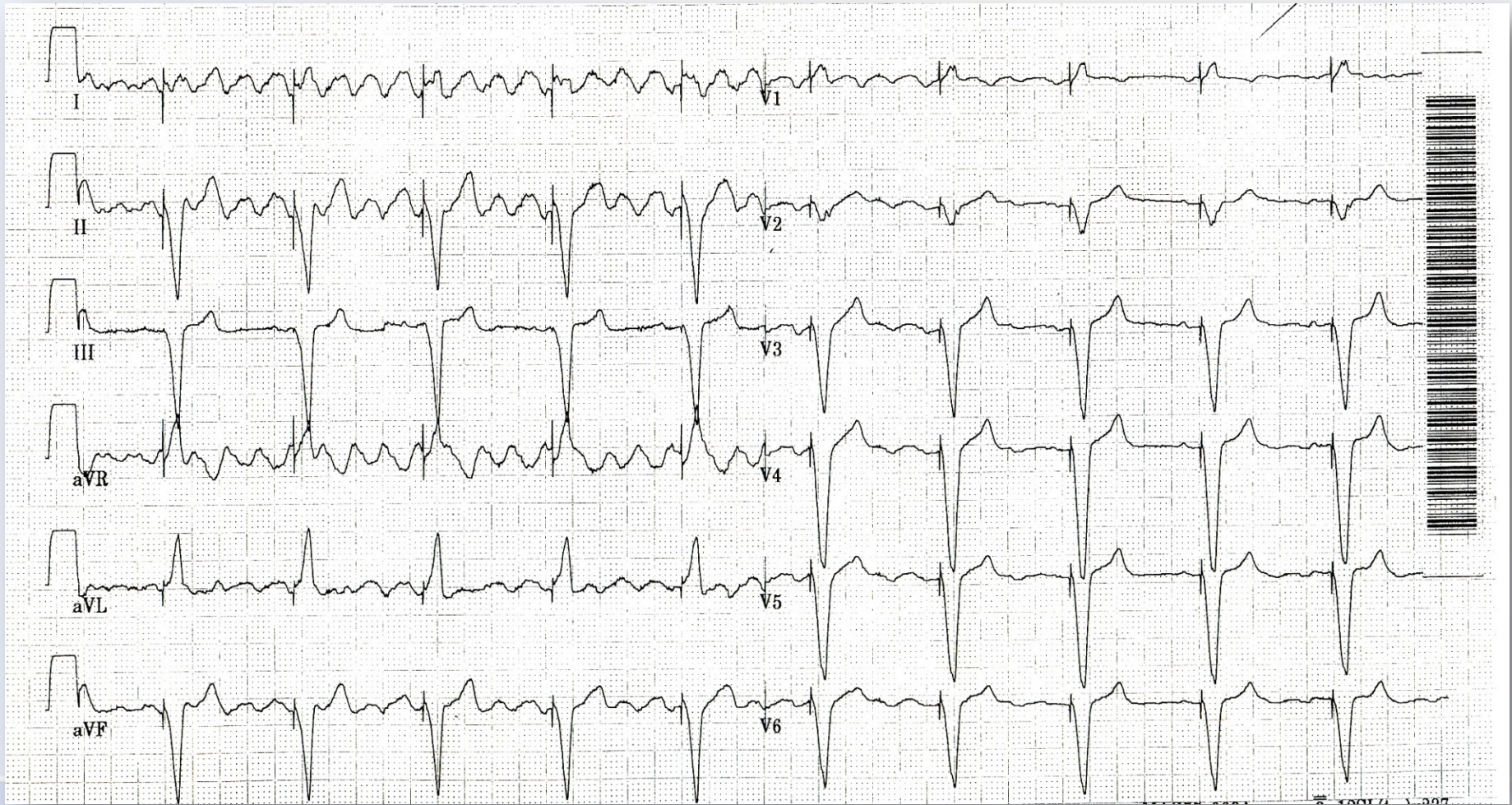
Ať. AVNRT

Demaskování P vln na EKG adenosin/masáž karotidy

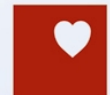

???

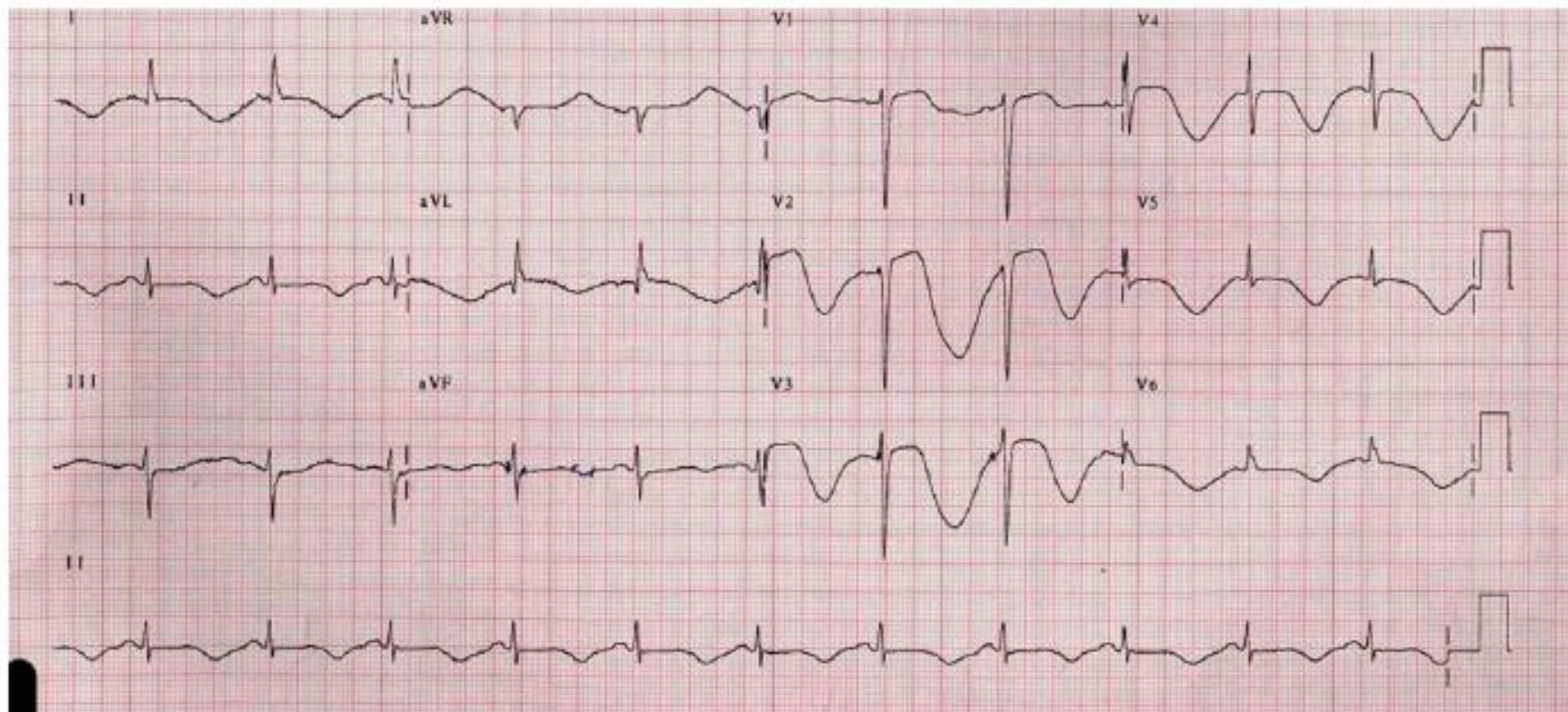

EKG obrazy spojené s rizikem náhlé srdeční smrti (co nepřehlédnout na EKG)

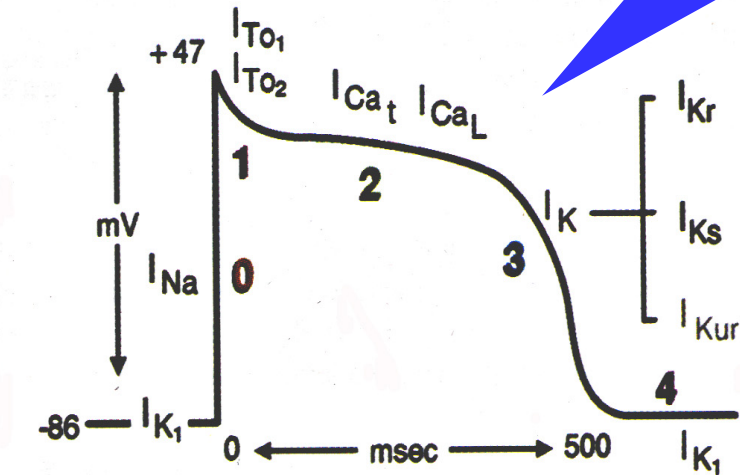
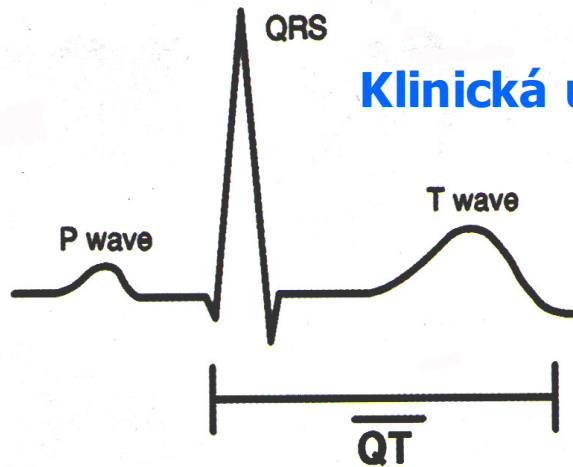
Prodloužení intervalu QT, bizarní vlny T

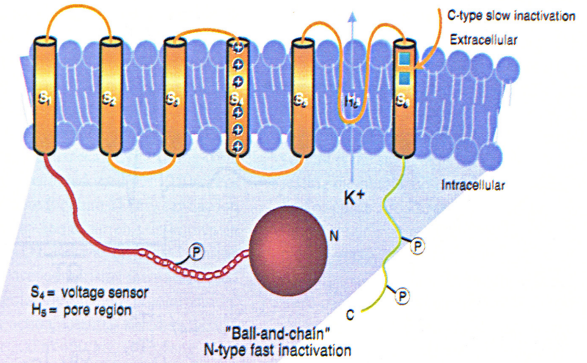

Sy vrozeného prodloužení QT

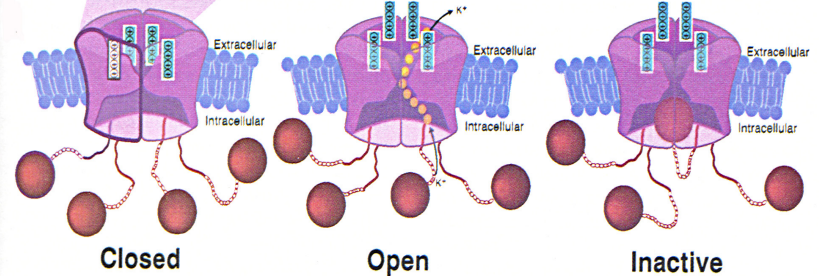
Klinická úroveň

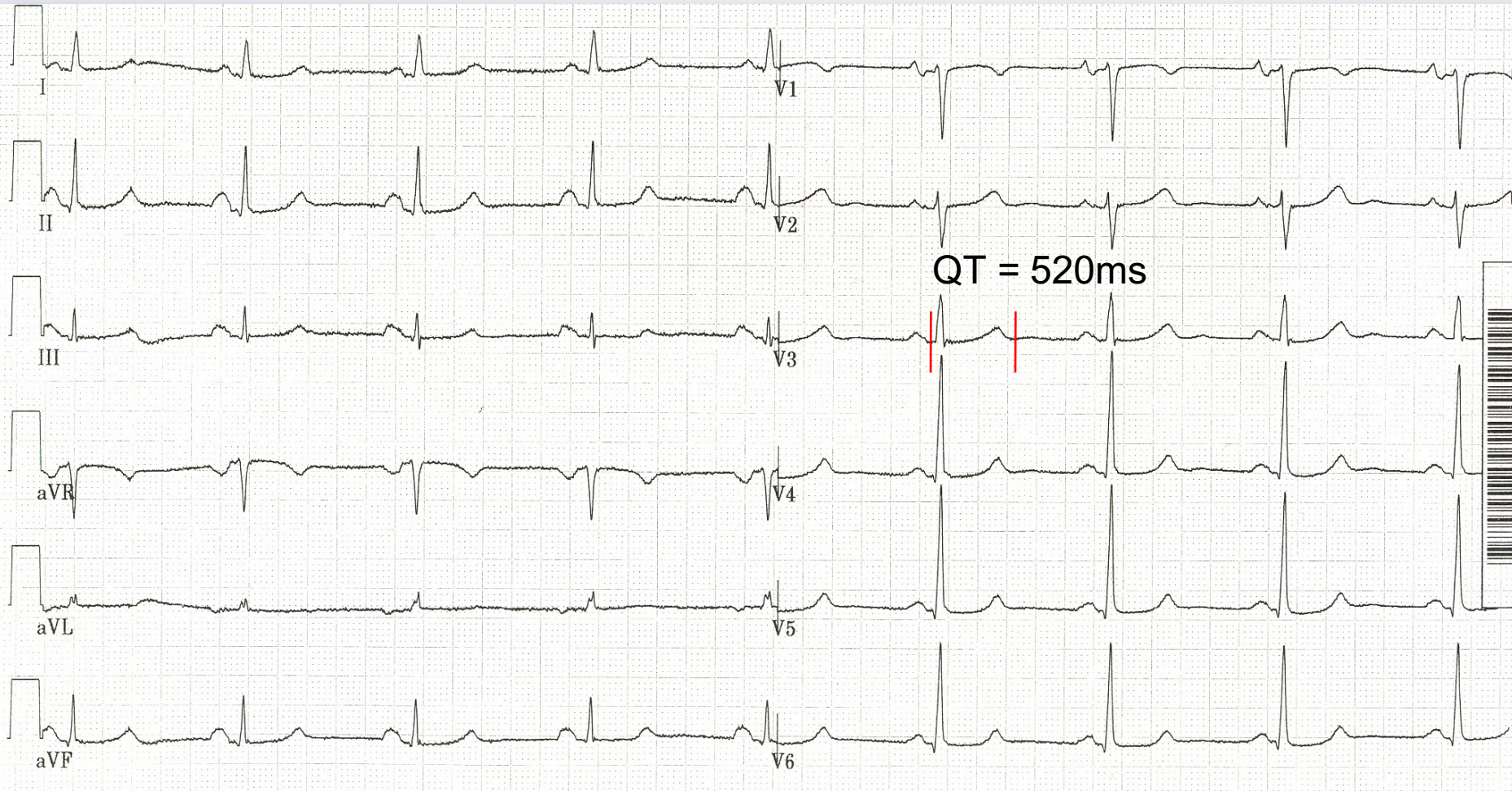
Buněčná úroveň

Molekulární úroveň

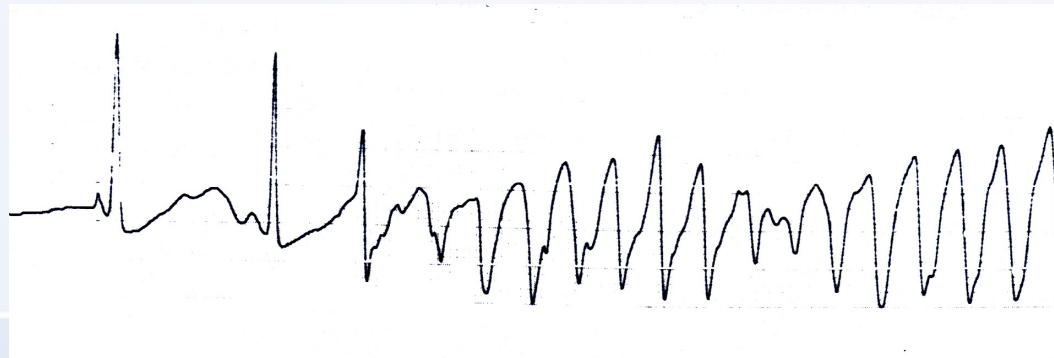
Prodloužený QT

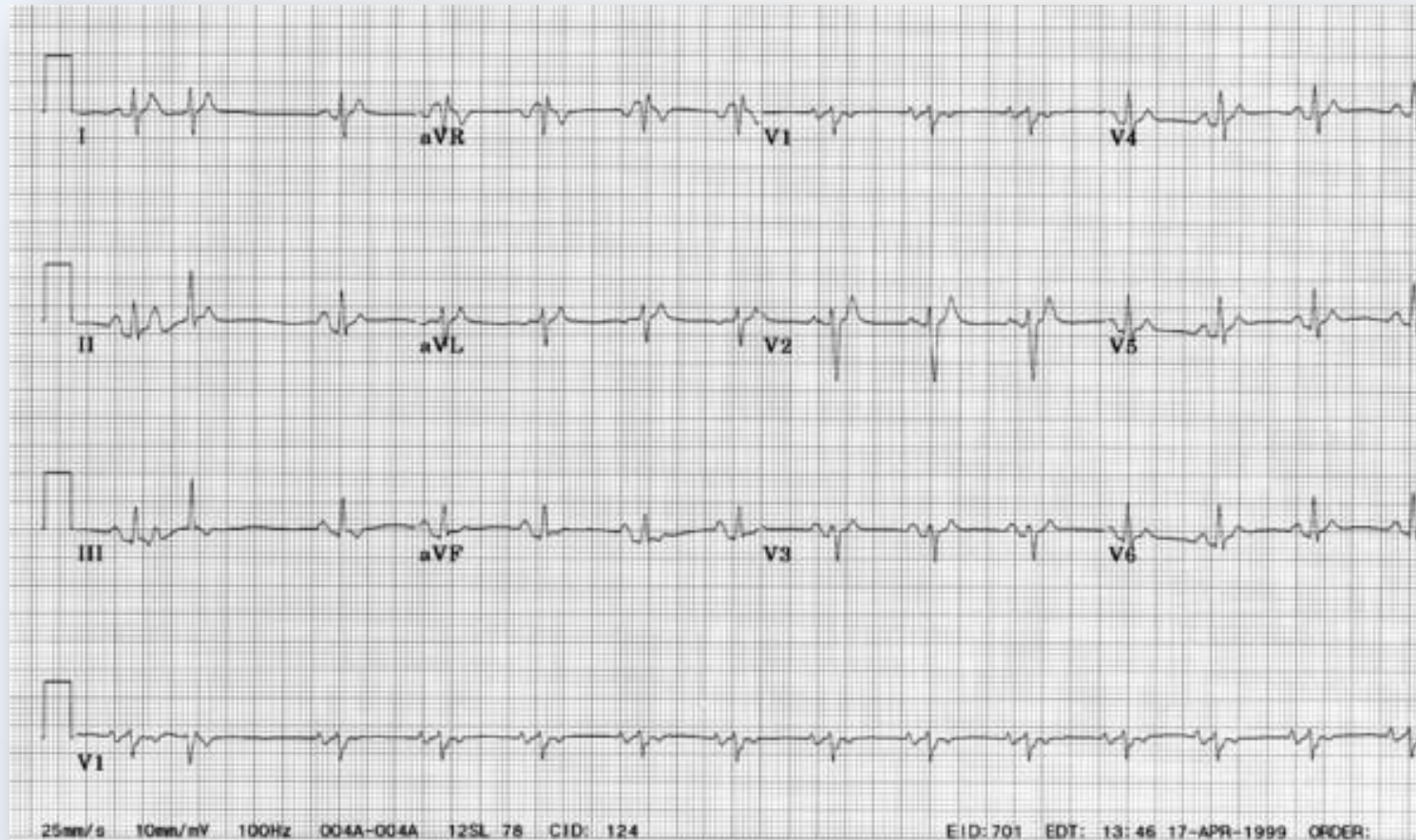
Sy získaného prodloužení QT

- potencionálně závažný zdravotní problém
- souvislost s běžně užívanými léky (~ 50 léků) (www.crediblemeds.org)
- vlastnost určitých léků dané třídy, nikoliv „class effect“
- koncept repolarizační rezervy
- rizikové faktory (blokáda cytochromu P450, srdeční selhání, ženské pohlaví, latentní genetické defekty iontových kanálů..)

Krátký interval QT

- QT 280ms

Syndrom krátkého intervalu QT

- Náhlá úmrtí v rodinné anamnéze
- Chybění strukturního postižení srdce
- QTc pod 0.30
- Krátké refrakterní periody
- Indukovatelná fibrilace komor
- Vysoké riziko náhlé srdeční smrti

40-letý muž s anamnézou synkopálních stavů

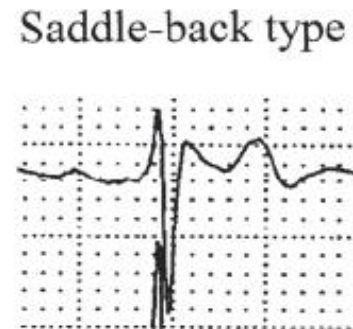
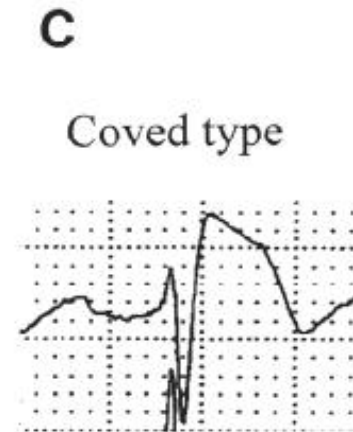
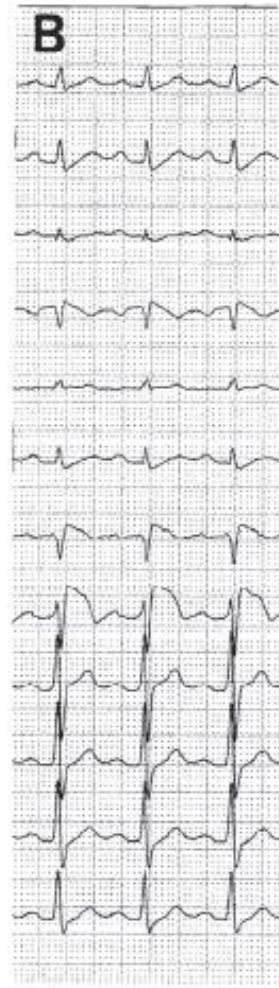

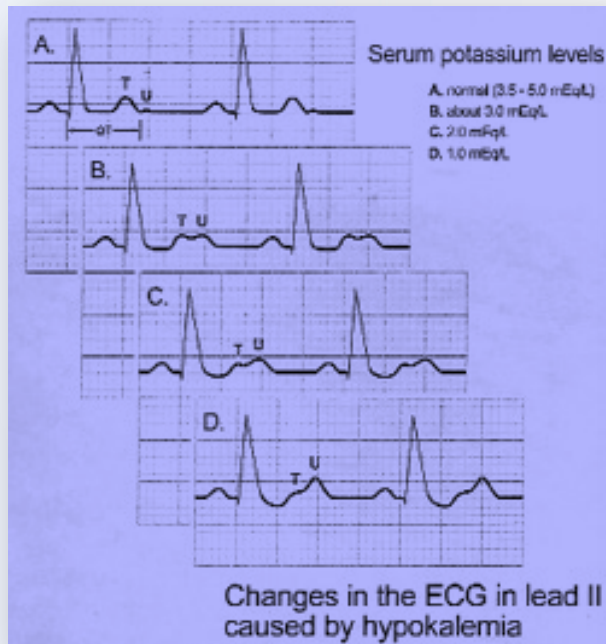
Syndrom Brugadaových

- Synkopy nebo oběhová zástava na podkladě polymorfní KT
- Rodinná anamnéza náhlé smrti
- Vyšší výskyt u mužů středního věku
- Chybění strukturního postižení srdce
- BPRT s elevací ST ve V1-3
- Indukovatelnost fibrilace komor

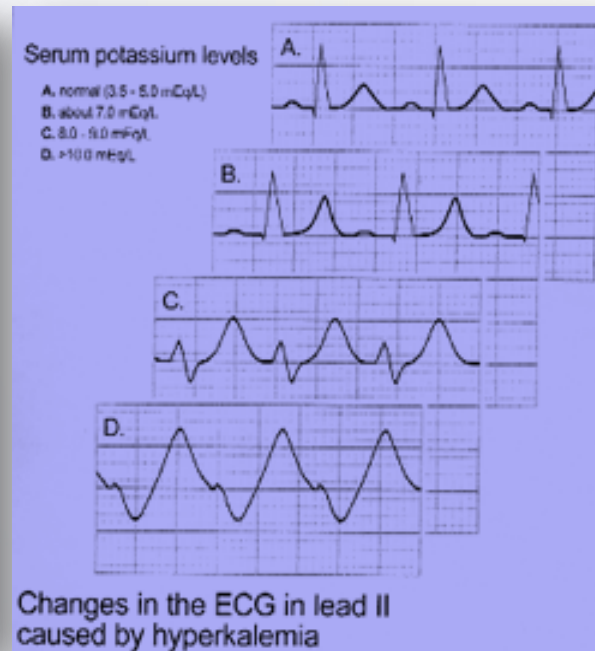
Syndrom Brugadaových

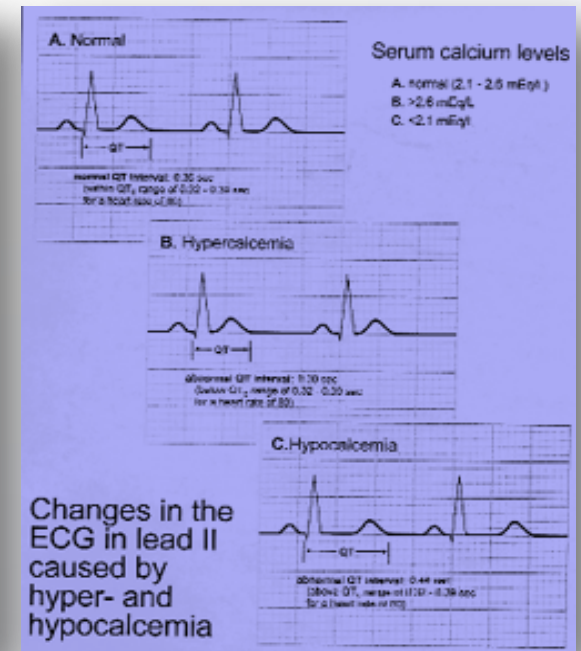
Iontové dysbalance

hypokalémie

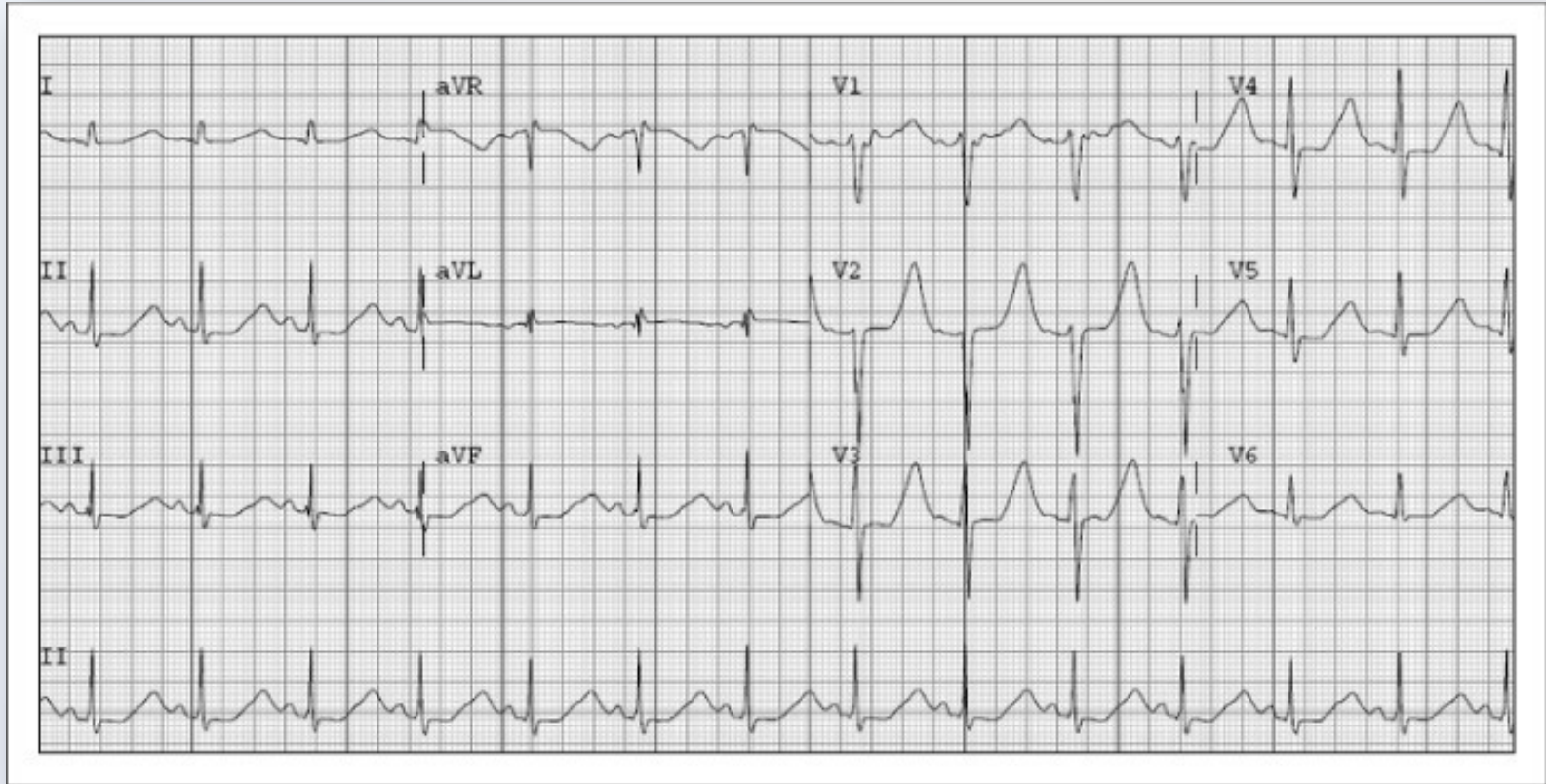
hyperkalémie

hyper- a hypokalciémie

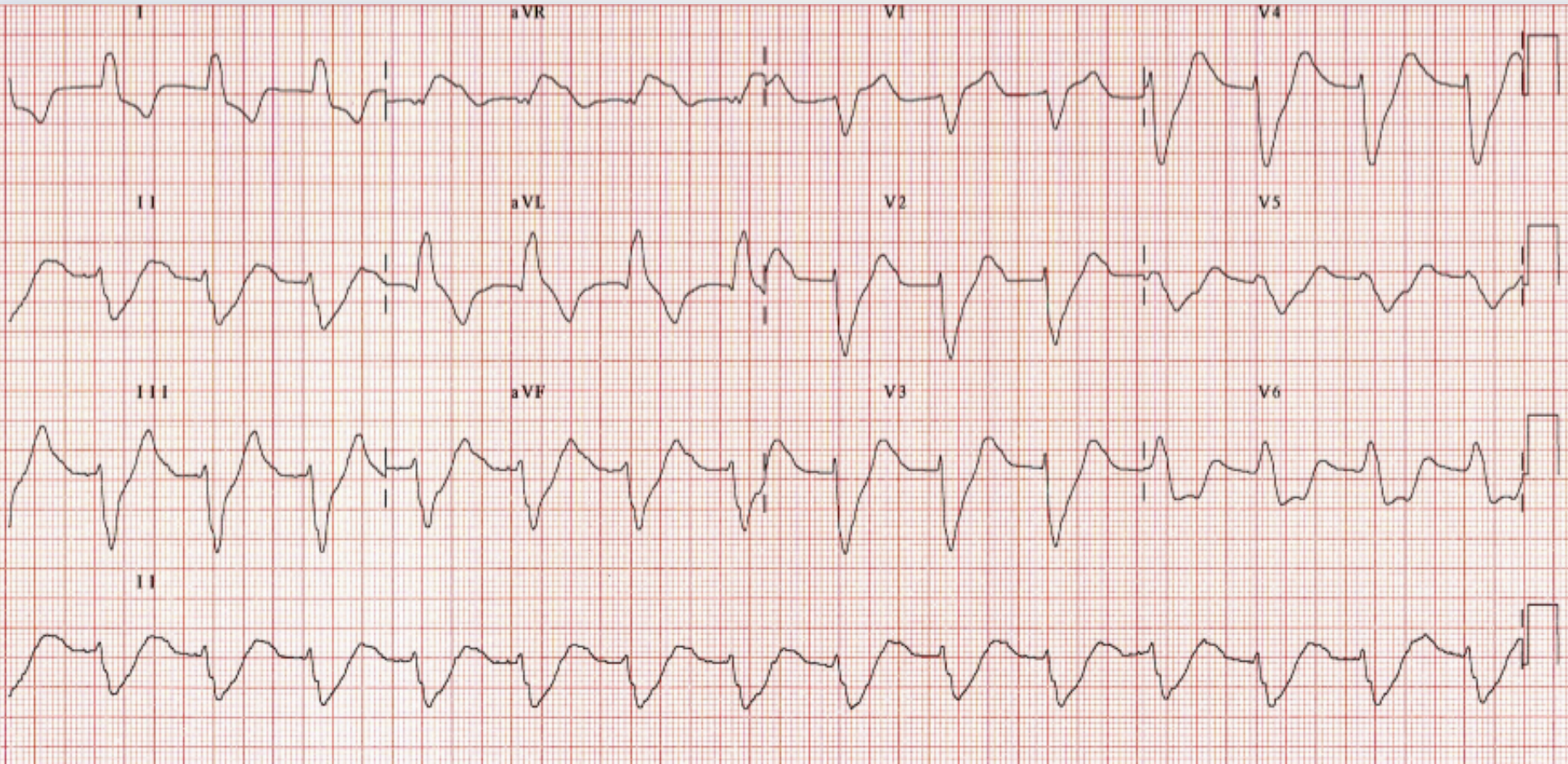

Těžká hypokalémie (< 2mmol/l)

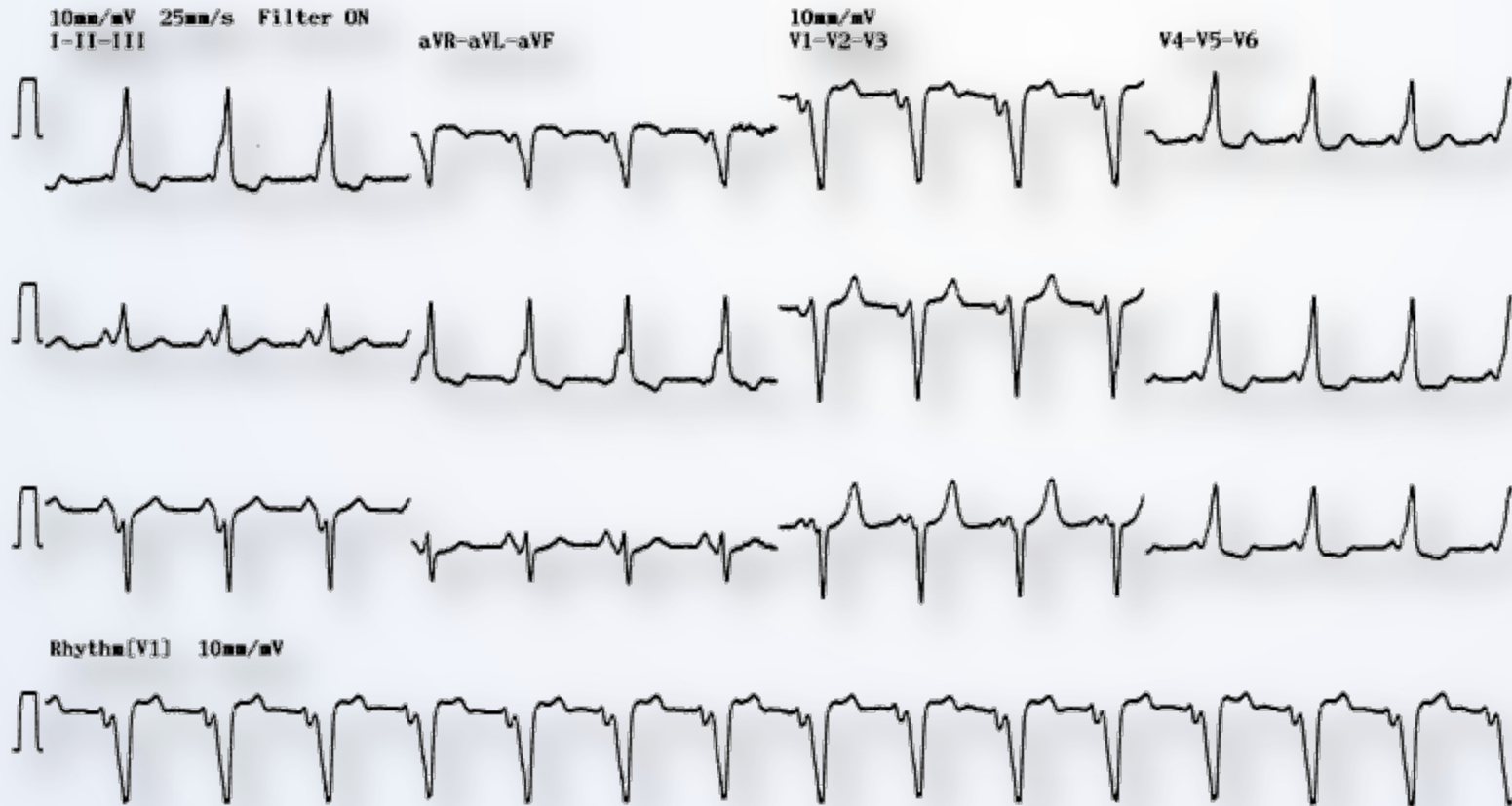

Těžká hyperkalémie (> 7 mmol/l)

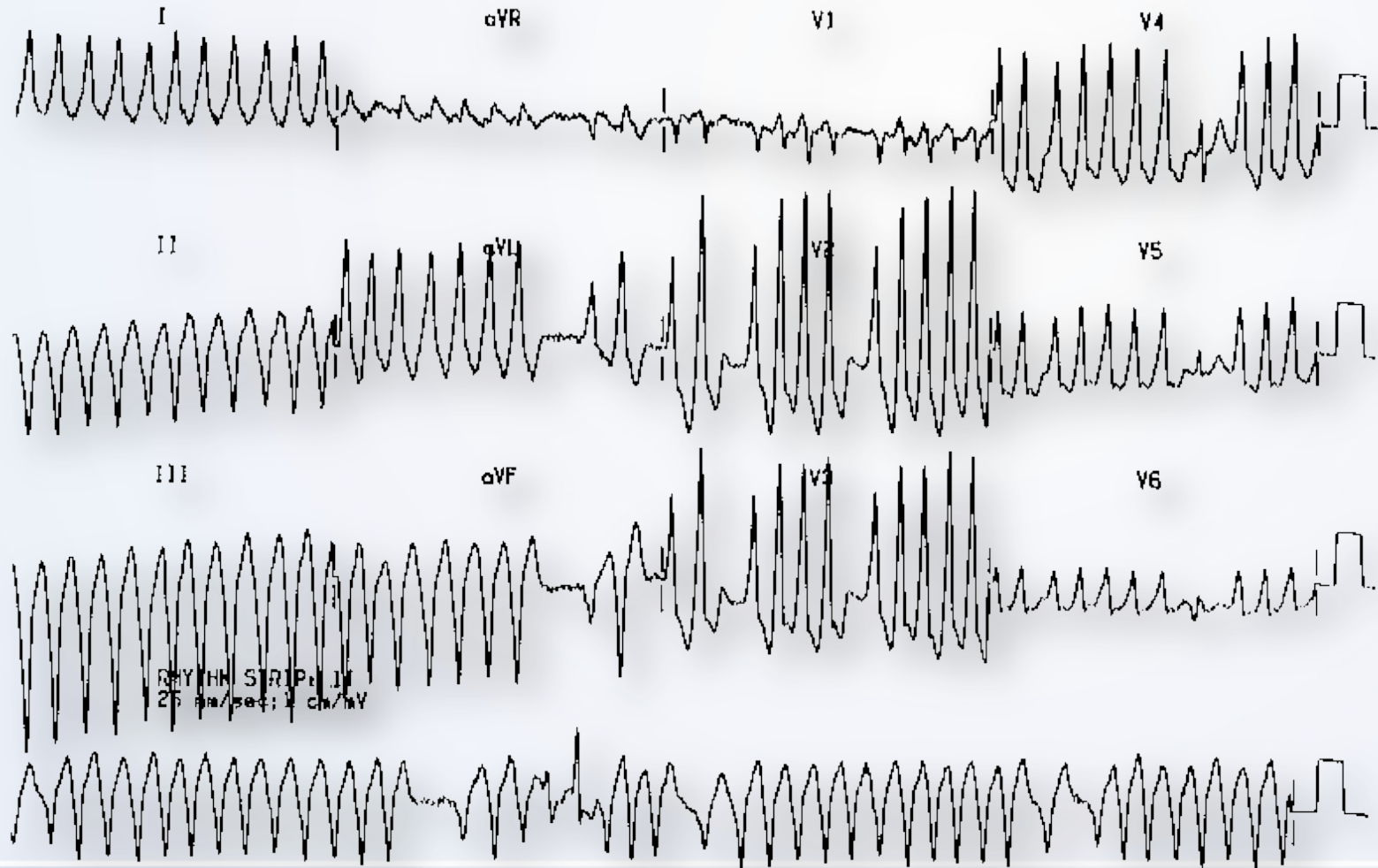

Obraz preexcitace

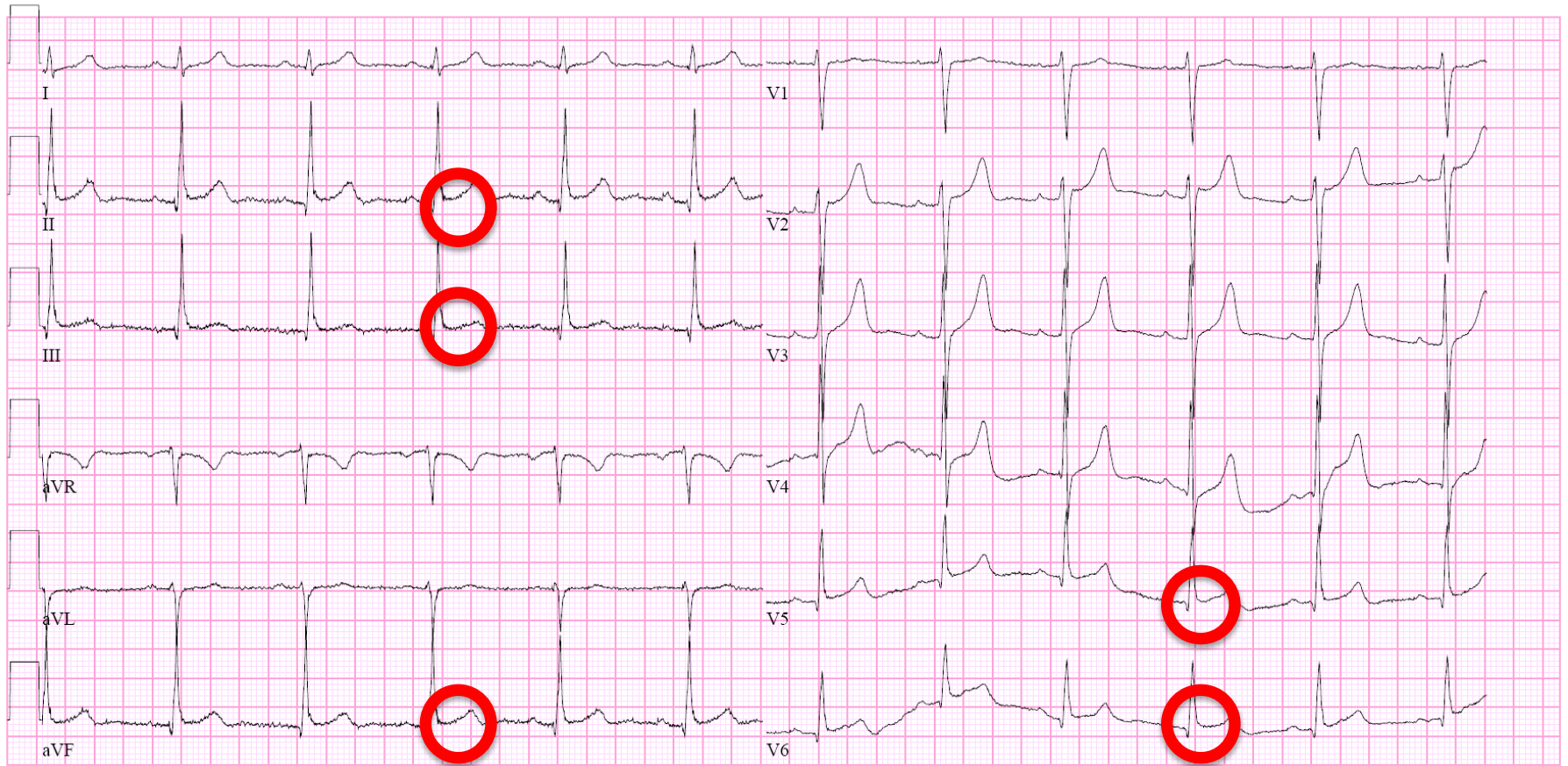

Preexcitace + fibrilace síní

25-letá pacientka po oběhové zástavě pro FiK

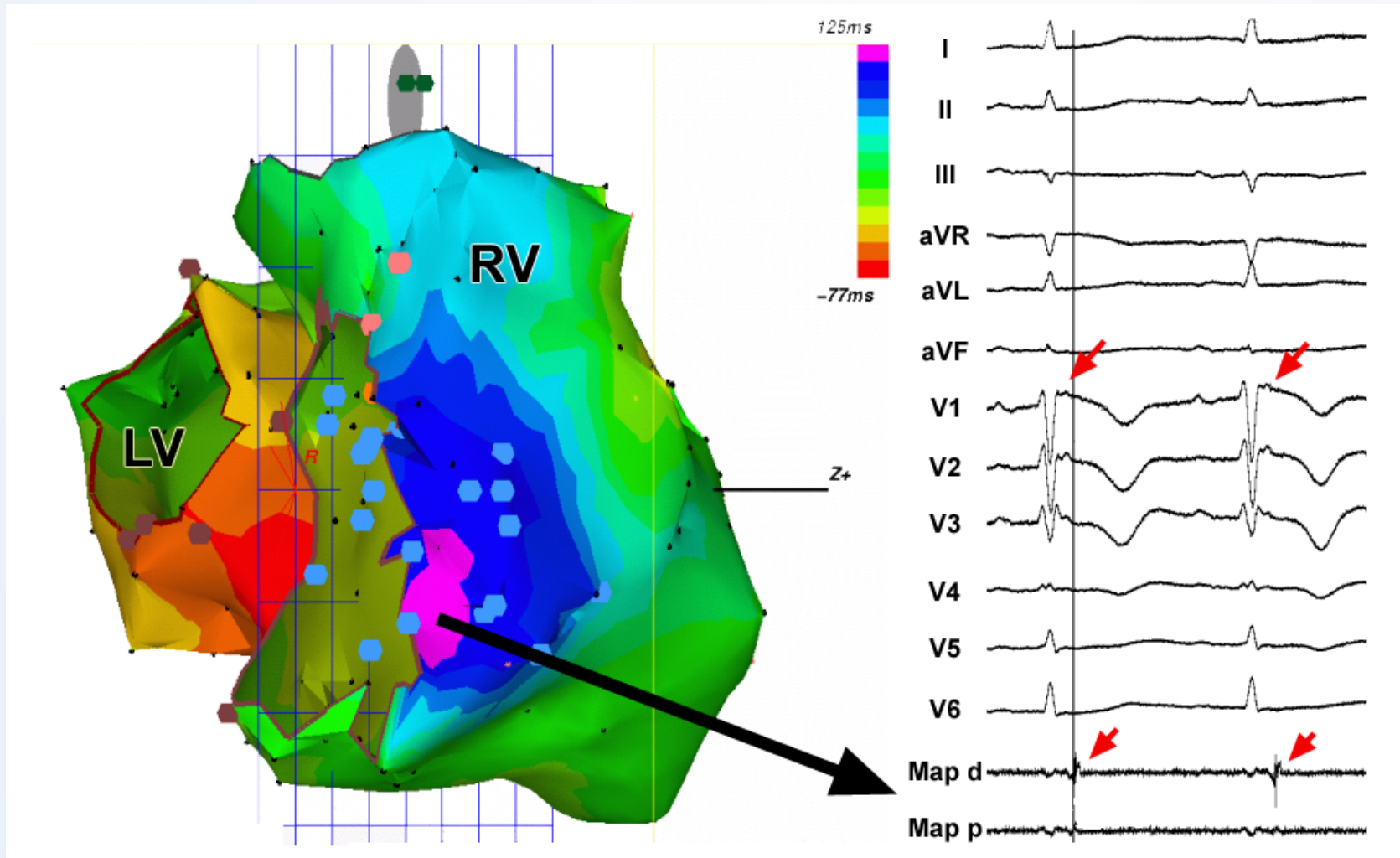
NSS a EKG obraz časné repolarizace

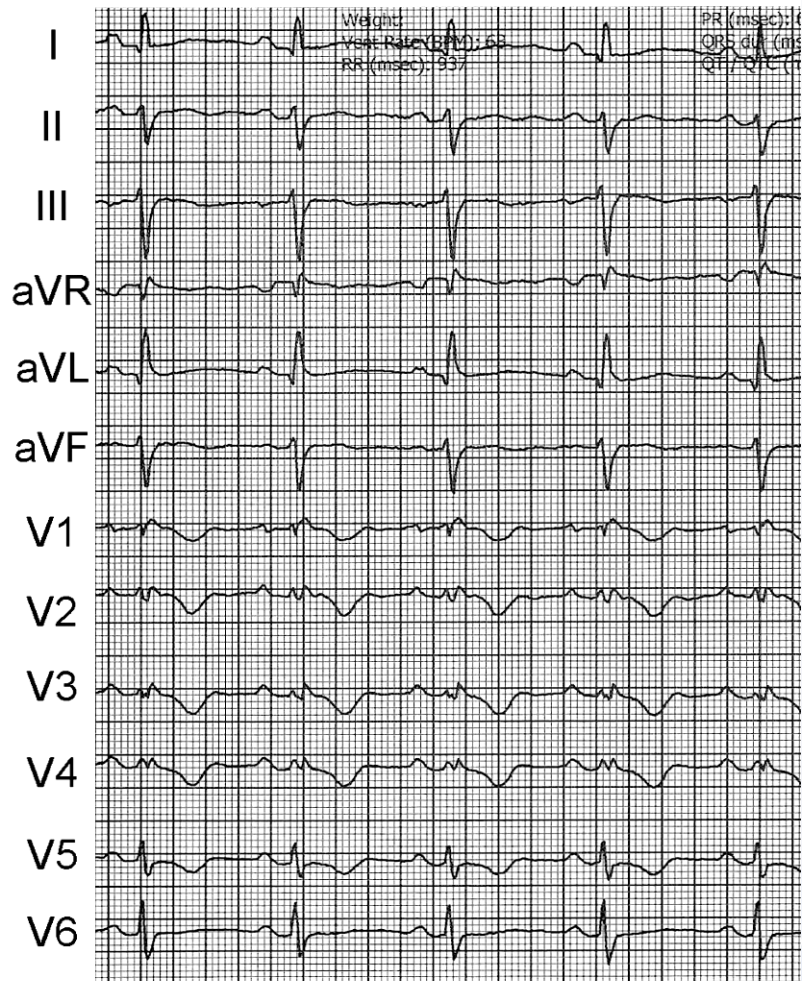
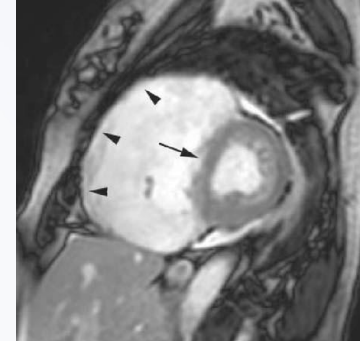
- EKG obraz časné repolarizace
  - Elevace QRS-ST junkce o 0,1mV ve spodních či laterálních svodech (obrácená delta vlna)
- Frekvence v běžné populaci 1-5%
- Časná repolarizace
  - u častější u pacientů s idiopatickou fibrilací komor (31%) než v běžné populaci
  - Znamená vyšší riziko výbojů ICD u pacientů s implantovaným přístrojem

Kmit epsilon – pozdní potenciály

ARVC

- ARVC je vrožené srdeční onemocnění charakterizované lipomatosní infiltrací svaloviny pravé komory
- Defekt v genu pro desmoplakin – „tkáňové lepidlo“
- EKG obraz:
  - negativní T + Epsilon vlna ve svodech z pravého prekordia
- Klinika
  - Synkopa a běhy KT u mladých pacientů a sportovců
- Terapie: AA, ICD

Závěry

- EKG je základní diagnostická metoda, která je nezbytnou součástí každého interního a kardiologického vyšetření
- Správná interpretace EKG křivky dovoluje rychlou diagnostiku řady kardiálních onemocnění
- EKG hraje především nezastupitelnou úlohu v diagnóze AKS a arytmií

